

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS-KETVIRTADIENIS –TUESDAY-THURSDAY, JANUARY – SAUSIO 9, 2014 • Vol. CV Nr. 2 Kaina 1.50 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01-08-14

Per šalta net poliarinei meškai

Čikagoje taip atšalo, kad Lincoln Parko zoologijos sode laikomą baltąją mešką Anana, nesukaupusią riebalų atsargų kaip jos giminaičiai laisvėje, teko perkelti į šiltas patalpas.

Tuo tarpu Kentucky valstijoje vienas pabėgęs kalinys pasiprašė atgal į kalėjimą, kad sušiltų, kai praleido naktį drebėdamas viename apleistame name.

Antradienį, sausio 7 d. temperatūra Jungtinėse Valstijose daug kur buvo nukritusi gerokai žemiau daugiametio vidurkio, bet ypač pavojingas speigas apėmė Vidurio Vakarų valstijas, „poliariniam sukuriui“ nešant į pietus arktinio oro masę.

Buvo uždarytos mokyklos, verslo įmonės ir vyriausybės institucijos. Kai kur susproginėjo užšalusios vandentiekio magistralės ir vandens vamzdžiai namuose.

Buvo atsaukti lėktuvų skrydžiai, sustabdyti traukiniai, o keliai ir šaligatviai virto čiuožyklomis.

Embarraso miestelyje Minnesotoje antradienį buvo užfiksuota žemiausia temperatūra Jungtinėse Valstijose

Lincoln Parko zoologijos sodo gyventoja Anana.

– minus 37 laipsniai Celsijaus.

Tačiau pučiant smarkiame vėjui, apskaičiuota juntamoji temperatūra buvo dar žemesnė.

Montanoje ji siekė minus 52 laipsnius Celsijaus, tarp minus 40 ir minus 50 laipsnių Celsijaus svyravo dalyje Illinojaus, Indianos, Michigano, Wisconsin ir kt. valstijose. Tokiame šaltyje šliūkstelėjus į orą puodelį verdančio vandens, jis virsta sniegu dar nepasiekęs žemės.

Tuo tarpu marsaeigis „Curiosity“, kasdien siunčiantis informaciją apie temperatūrą Raudonosios planetos paviršiuje, fiksavo tik minus 25-31 laipsnių šaltį.

„Tiesą sakant, Marse tebėra gerokai šalčiau, – rašoma Smithsono instituto tinklaraštyje. – Tiesiog zondas ‘Curiosity’ važinėja po kra-

teri, esanti maždaug Venesuelos platumose.”

Kita vertus, Marsas yra 126 mln. kilometrų toliau nuo Saulės negu Žemė.

ŠIAME NUMERYJE:

Rochesterio lietuvių
Kūčios. – 5 psl.

Tyrinėjanti
religingumą. – 12 psl.

Apdovanota ne tik patirtis, bet ir drąsa bei užsispyrimas

Iš k.: Dr. Valdas Lašas, ambasadorė Gintė B. Damušis ir Kingsley Aikins.

Dalios Cidzikaitės nuotr.

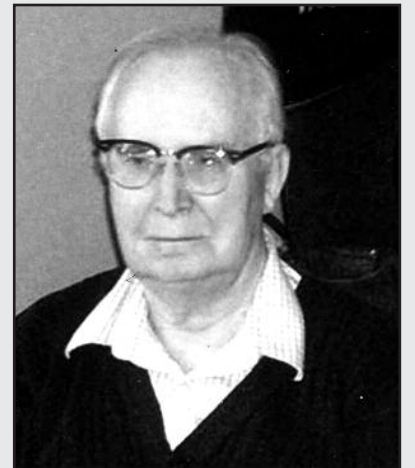
DALIA CIDZIKAITĖ

„Diaspora Matters“ – jau daugiau nei dešimtmetį iš pradžių Airijai bei airiams, o šiandien ir visam pasauliui sėkmingai įrodo, kad diasporos srities žinovas, konsultacijas teikiančios įmonės „Diaspora Matters“ įkūrėjas ir prezidentas Kingsley Aikins.

Buęs fondo The Ireland Funds, nuo 1976 metų iki dabar įvairiems Airijos projektams surinkusio per 450 mln. JAV dol., o svarbiausia – „sugrąžinęs“ airių diasporą atgal į tėvynę ir Airiją iškėlęs kaip sektiną

to pavyzdį, prezidentas keliauja po pasaulį su žinia toms šalims, kurios turi dideles diasporas už savo sienų: „Pradėkite į savo diasporą žiūrėti ne kaip į progą, bet kaip į pasirinkimą ir net būtinybę. Ir tai darykite, kurdami profesionalų tinklus, kuriuos aš vadinu klijais.“ Todėl neatsitiktinai Lietuvos Respublikos Užsienio reikalų ministerijos kvietimu, šiomis dienomis Lietuvoje lankęsis Aikins sausio 3 dieną LR Prezidentūroje jau antrus metus vykusiuose „Globalios Lietuvos apdovanojimuose“ dalyvavo kaip pagrindinis pranešėjas. – 7 psl.

Mirė kun. Jonas Duoba, MIC

Sausio 2 d. Pal. J. Matulaičio slaugos namuose Putname, CT mirė kun. Jonas Duoba, MIC. Krikščioniškos laidotuvių apeigos vyko trečiadienį, sausio 8 d. National Shrine of the Divine Mercy Stockbridge, MA.

Tėvas Jonas Duoba gimė 1922 m. kovo 8 d. Veršiuose (Sintautų vlsč., Šakių apskr.) Prano ir Petronėlės (Urbaitytės) Duobų šeimoje. Lankė Marijampolės Marijonų gimnaziją (1932–1940) ir Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnaziją (1940–1941). Į Marijonų kongregaciją įstojo 1938 metais, 1943-aisiais davė galutinius įžadus. Kunigystės mokslus ėjo Kauno seminarijoje (1941–1944), Eichstatt (Bavarijoje, Vokietijoje – 1945) bei Pontificium Athenaeum Angelicum Romoje (1945–1946), kur gavo licenciatą iš teologijos. – 3 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Pasisekimas ugdo draugus, nepasisekimas juos išbando – P. Sirus

IŠ REDAKCIJOS

Kunigo Kristijono Donelaičio žodžiai mums

GEDIMINAS MIKELAITIS

Sausio 1 d. per Lietuvos radiją visą dieną, su pertraukomis, įvairūs aktoriai skaitė protestantų kunigo Kristijono Donelaičio „Metus“. Ypač išsiskyrė raiškus, traškus, į poemą įsigyventantis aktorius Rolando Kazlo skaitymas. Reti, sultingi žodžiai marguliavo sodriais, spalvingais vaizdais. Žodžiai ir vaizdai plaukė virtine kaip karuselė, kaip nenumaldoma žmogaus ir tautos gyvenimo slinktis, kaip nesustabdoma metų laikų tėkmė. Prisiiminiau sovietinių laikų mokyklą, kai vadovėliuose būdavo pateikiamos tik „Metų“ gamtovaizdžių ištraukos. Mokytoja bandydavo patraukti mokinių dėmesį, pabrėžtinai rodydama ypatingą priebalsių skambesį: „Ratas ant ašies braškėdams sukasi sunkiai / Irgi žemes bjaurias išplėsdams teškina šmoutais“. Na, taip, itaigiai skamba kaip rudens purvyno garsai. Ir vis dėlto dažnai pagalvodavau, kodėl poetas aprašė tik atkopiančią saulę, šiurkščią ir rūščią žemę, pasiūsaususį vėją. Nejaugi toje retais, senoviniiais, be žodynėlio nesuprantamais žodžiais piešiamoje gamtoje nėra žmonių jausmų bei idėjų? Nejaugi vienintelis poemos grožis, kurį anuo metu buvo taip sunku suvokti, – tai tik vaizdingi žodžiai ir įvairiopi garsai? Kaip suprasti K. Donelaitį, kurį mokyti žmonės vadino lietuvių literatūros pradininku?

Ir dabar mums poetas gali atrodyti kaip pasekęs, iš apdulkėjusios lentynos ištrauktas klasikas, kurį minėti visus 2014 metus ragina Seimas. Ar jis yra, kaip rašo Tomas Venclova, visai iš kitos, mums svetimos epochos?

Kad geriau suprastume poetą, turėtume pažvelgti, kas jis buvo, aprėpti jo gyvenimo ir kūrybos visumą. K. Donelaitis buvo kilęs iš laisvų lietuvių valstiečių, išsilavinęs Apšvietos intelektualas. Gerai išmanė Antikos filosofiją ir literatūrą, atmintinai mokėjo Vergilijaus „Eneidą“. Jis vokiškai rašė filosofinius eilėraščius. Kaip ir I. Kantas domėjosi mechanika bei gamtos mokslais. Jis buvo plačiai pargarsėjęs paties pagamintais mikroskopais, termometrais, barometrais, klavesiniais ir net savo ran-

komis padirbo neseniai išrastą fortepijoną. Savo, kaip kūrėjo, veikla K. Donelaitis buvo išsiskynęs į lietuvių tautinę bendruomenę, buvo išipareigojęs tarnauti baudžiauninkams būrams.

Kaip yra pastebėjęs prof. Albinas Jovaišas, „Metai“ turi net politinio maišto požymių. Čia vaizduojamas Vyžlaukio valsčius, kurio Mažojoje Lietuvoje iš viso nebuvo. Poetas nepaisė Prūsijos karaliaus 1724 m. įsako, draudžiančio avėti vyžomis. Tuo tarpu K. Donelaitis vyžas laikė lietuviškumo, ištikimybės tradicijoms, protėviams požymiu. Štai teigiamas veikėjas būras Krizas turi pravardę Didvyžis, tai yra orus būras.

Vienas svarbiausių K. Donelaičiui rūpimų tikslų – padėti lietuviams išlaikyti savo tautiškumą. Lietuviškumas jam – ne politinė ar etnografinė nuostata, bet moralinė kategorija – viežlybumas. Viežlybai elgtis – tai dorai, teisingai gyventi, sąžiningai dirbti, nevagiliauti, gerbti senuosius papročius, mylėti Dievą. Nors žodis „viežlybumas“ nėra lietuviškas, bet poetas jį apibūdina gero ir tobulo žmogaus bruožus. Viežlybumas kartu yra ir visos bendruomenės idealas. Būtent juo lietuvis gali priešintis to meto kolonizatoriams – vokiečiams, prancūzams, austrams. To meto lietuvių bendruomenė išgyveno tautinio išlikimo dramą, dvarui ir atėjūnams kolonistams be paliovos kėsinantis į jų turtą, papročius, moralę. Svetimųjų įtaka apgaulingai viliodavo apdarų prašmatnumu, svaigalais ir skanumynais, moraliniu palaidumu. Kolonizatorių apsupti lietuviai priešintis galėjo tik viežlybumu: darbštumu, prisirišimu prie savo kalbos ir papročių, griežtu dorumu ir garbingumu. Tam reikėjo atkaklumo ir kantrybės kovojant su savo ydomis (tinginyste, nevalyvumu, polinkiu į vagystes, klasta ir kitomis). K. Donelaitis nuolatos ragino būrus jaustis geresniais negu atėjūnai.

Dar labiau verta prisiminti, kad K. Donelaitis buvo protestantų kunigas (ne pastorius, kaip kartais dar painiojama!). Būtent kunigiškų priedermių atlikimu nuspalvinti visi jo darbai ir kūryba. K.

Donelaičio ganytojiški pamokymai yra paprasti ir aiškūs. Juose parapijiečiai raginami atsiversti, savo gyvenime pasitikėti Dievu. Spėjama, kad ir „Metai“ atsirado iš pamokslų savo parapijiečiams. Galima pastebėti K. Donelaitį aprašant ir atskiras teologines temas: gimtąją nuodėmę, mokymą apie dvi karalystes: dvasinę ir pasaulietinę; poetas dažnai kalba apie antrąjį Kristaus atėjimą ir paskutinįjį teismą. „Metuose“ jis kalba, kad atėjęs Kristus nubaus tuos, kurie neteisingai naudojo kardą prieš vargšus, bet žemėje taip ir nesulaukė atpildo.

Tačiau dar svarbiau suvokti, kad K. Donelaitis savo vaizduojamą lietuvininkų pasaulį įtraukia į Dievo kosmosą. Pasaulis čia iškyla kaip sakralinė erdvė. Pavyzdžiui, „Pavasario linksmybėse“, į prisikeliančią džiūgaujantį gamtą – saulę, vėją, skambinantį gerviną – kaip į Dievo šauksmą tikėjimu ir malda atsiliepiama žmogus. Gamtovaizdžiai tokiu būdu apgaubiami Dievo buvimu ir jo kūrinių garbinimu. Todėl „K. Donelaičio kalbėjimas apie viską apgaubiančią, šildančią, auginančią Dievo meilę remiasi visiškai logiška prielaida, kad giliausioji būties dimensijoje visi mes – ponai ir būrai, gamta ir žmonės – esame viena, esame lygūs“ (R. Šilbajoris). K. Donelaičiui, kaip kunigui, labiausiai rūpi pasakyti tiesą apie Dievo sukurtą pasaulį ir mokyti žmogų pažinti bei įsijungti į to pasaulio tvarką. Tad labiau negu poetas jis yra protestantiškas sakytojas, skelbiantis tiesą.

Kai skaitysime ar klausysimės K. Donelaičio, prisiminkime ir jo paties troškimą būti viežlybu lietuviu krikščioniui:

*Kiekvienam daryti gera
Savo darbu ir žodžiu,
Visad elgtis taip, kaip dera,
Ir teisingas būt geidžiu.
Nekerštauti niekada,
Gyvo padaro gailėti,
Dievą, žmones jo mylėti –
Mano priedermė šventa.*

LAIŠKAI

AR MOKAME
PASIRUOŠTI ATEIČIAI?

Perskaičiusi „Drauge“ Romualdo Kriauciūno rašinį „Gelbėjimosi valtis jau yra, bet mažai ja susidomėjusių“ (2013.11.07), turiu keletą klausimų.

Ar lietuviški laikraščiai atlieka savo paskirtį visų lietuvių skaitytojų atžvilgiu? Kodėl lietuvių laikraščių redaktorių nedomina lietuvių dypukų pasiekimai, kai tuo tarpu, amerikietiški laikraščiai rašo didelius straipsnius, atsiunčia savo fotografus, praleidžia kelias dienas rinkdami informaciją ir įdeda aprašymus apie dypukų lietuvių nuveiktus darbus, kartais net pačiame pirmame puslapyje, papuošdami didele nuotrauka. Tuo tarpu lietuvių laikraščių redaktoriai tuo nesidomi. Čia kaip pavyzdį pateiksiu tikrą atvejį.

Tūlo lietuviško laikraščio redaktorius (ar jo atstovas) gavo pakvietimą dalyvauti 25 metų sukakties minėjime, kuriame dalyvavo gubernatoriaus atstovas, federalinės valdžios atstovai, Kongreso atstovas, Senato atstovas ir trijų miestų merai, jau nekalbant apie mažesnių valdžios organizacijų atstovus. Čia matėsi ir tūlo lietuviško laikraščio redaktoriaus atstovas. Pamažu vaikštinėdamas, vienu pečiu paremdamas vieną sieną, kitu pečiu paremdamas kitą sieną, gerai aplink apsidairei ir pradingo. Kitame tūlo lietuviško laikraščio leidinyje, tame pačiame mieste, nei „mū“, nei „be“ apie telkinį. Kur mūsų laikraščių pareigūnų ir kur mūsų atsakomybė lietuviškų laikraščių skaitytojams?

Pagalčiau, ar nuostabu, kad išspausdinti laikraščiai, minimi R. K. straipsnyje, neturi skaitytojų? Jie dėl to neturi skaitytojų, kad nėra ką juose

skaityti. Kas iš to, kad „valtis jau yra“, bet mes nemokame ją pasinaudoti. Aš vėl noriu paklausti mielą R. K., kiek rasiinių tilpo mūsų laikraščių skiltyse apie internetą bei patarimus išmokti tuo pasinaudoti, nes tai – mūsų ateitis? Lietuvių patarlė: „Ne laikas šunis laikinti, kada reikia eiti medžioti.“

Ką galime padaryti, kad bent truputį pagerintume lietuviškų laikraščių išsilaikymą. Savo laiku Clevelando „Plain Dealer“ redaktorius pažadėjo savo skaitytojams tokias laikraščio paskirtis (tai aš manau, tinka ir mūsų lietuviškų laikraščių redaktoriams prisiminti): informuoti, pamokyti ir palinksminti. Kaip aš suprantu „informuoti“? Aš noriu mūsų laikraščiuose informacijos apie vietovę, kurioje aš gyvenu. Pvz., kas vyksta mano mieste lietuvių gyvenime, parapijoje, organizacijose, mokyklose. Pvz., mes turime apvaliojo stalo labai įdomias dis-

kusijas, galima būtų jas aprašyti ir t. t. Pamokyti – tai jau yra „Drauge“ (sveikatos aprašymas, maitinimosi svarba), gali būti dar ir daugiau sričių, pvz., kompiuterio pamokos. Palinksminti – tai vėl patraukli sritis, kuri gali sudominti skaitytojus. Prisimenu „Spygliai ir dygliai“ ir kt.

Aš noriu pasiūlyti visiems skaitytojams rašyti laikraščiams savo pasiūlymus. Padarykime savo laikraščius mums įdomiais skaityti, tada ir prenumeratos mokestis nebus išleistas veltui. Dar vienas pasiūlymas. Laikraščių leidėjai galėtų patys turėti ryšį su kiekvieno miesto, kuriame gyvena bent kiek lietuvių, atstovais ir įvesti skiltį „Kas buvo, kas yra, kas bus“.

Dana Čipkienė
Cleveland, OH

Laiškų ir nuomonių kalbos stiliaus redakcija netaiso.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday
except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by
the Lithuanian Catholic Press Society,
4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.
Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL
and additional mailing offices.
Subscription Rates: \$150.00.
Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street,
Chicago, IL 60629-5532

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

! Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

! Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiuočiame.
„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Kultūrinio šėštadienio priedo redaktorė –

Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos gavus prašymą, ką nors skelbti. Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugoja. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

redakcija@draugas.org

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

2013 m. gruodžio 22 d. 5:55 val. ryte mane iš miego pabudino lyg trijų granatų sproginimas už miegamojo lango. Pasirodo, kad tai buvo paskutinė elektros energijos kibirkštis mūsų gyvenamajame rajone. Vien Michigano valstijoje apie pusė milijono žmonių liko be elektros, daugelis visą savaitę. Prie jų prisidėjome ir mes.

Tą naktį buvo lijundra – lijo ir lietus virto į ledą. Gamta pasipuošė kristalu, tačiau daugelio medžių šakos to gamtos sukurto grožio neatlaikė ir lūždomos kartu nusinešė elektros laidus. Nors mūsų gyvenamajame rajone visi laidai yra po žeme, tai nepadėjo apsaugoti. Tuo metu temperatūra namuose buvo 68 laipsniai, bet pamažu pradėjo kristi. Pirmos dienos popietėje ji jau buvo nukritus iki 61 laipsnio. Uždegiau dujų pečiuką, naudojamą maisto virimui. Po kelių valandų namo temperatūra pakilo iki 63 laipsnių. Reiškia, kad nesušalsime. Saulei nusileidus sumedžiojome keletą žvakių bei žvakučių, kuriomis padabinome vakarienės stalą. Tarkioje prieblandoje sugalvojome pažaisti „Scrable“ (žodžių žaidimas – R. K.), bet buvo sunku matyti, tai jo nebaigėme. Nejučiomis pradėjome prisiminti degančių žvakių istorijėles. Viena stambi žvakė buvo gauta 1999 m. Kalėdoms iš marčios Irenos. Ją pirmą kartą uždegėme Kūčių vakarą savo motornamiukyje stovyklaudami El Paso, Texas, pakelėje į Meksiką. Prisiminėme Šv. Kalėdų Mišias vietinėje bažnytelėje. Ten po Mišių parapijos salėje buvo švenčiamos ką tik įvykusios krikščynos. Mūsų motornamiukas buvo apstatytas kitų automobilių, tad negalėjome toliau važiuoti. Ieškojome išeities, bet netrukus mus pakvietė į beprasidedančias vaišes. Kai aiškinomės, kad mes nieko nepažįstame, mums nuoširdžiai buvo pasakyta, kad dabar visi esame tos pačios šeimos nariai. Atmintinos krikščynos!

Kitos dvi žvakutės buvo įspaustos į žvakides, kurias savo Gražinai nupirkau jos 70 gimtadienio proga, lankantis Stratforde, Ontario, Šekspyro teatro festivalyje. Į jas žiūrint atsikūrė daug malonių prisiminimų. Jų užliūliuoti gerai išmiegojome visą naktį. Prieš užmigdamas dar mintimis grįžau į vai-

Lijundra prie žvakučių šviesos

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS

kystę Antrojo pasaulinio karo metais Lietuvoje. Gyvenome kaime, kur jokios elektros nebuvo. Vakaraus tėvelis uždegdavo primusinę lempą, kuri buvo gana šviesi. Bet netrukus turimos degalų atsargos išseko, o jų papildyti karo metu nebuvo kaip. Teko pereiti prie paprastų žvakių, bet, po kurio laiko, ir jų ėmė pritrūkti. Atsimenu, kad kaimynai turėjo skersti avi, kad iš jos gautų taukų – lajaus. Iš to lajaus, sumaišyto su pelenais, gaudavosi žvaktukai, kuriuos supylus į dubenėlį ir įkišus knatą degdavo kukli liepsnelė. Jau po karo, gyvenant pabėgėlių stovykloje Vokietijoje, kartais sugesdavo elektros jėgainė prie upės. Ir tada reikėdavo griebtis žvakių šviesos, nes pasiteisinimo, jog neatlikome mokyklos namų darbų dėl to, kad nebuvo elektros, niekas rimtai nepriėmė.

Dabar, netekus elektros, vienas sūnus susirūpino dėl naujo šilumos šaltinio pasekmių ir surado mums vietą viešbutyje už 20 mylių nuo namų. Pasirodo, ir ten kurį laiką nebuvo elektros, tad kai nuvykome, kambario temperatūra buvo gan žema, bet pamažu kilo. Pats nuvažiavimas į ten irgi buvo šiek tiek sudėtingas. Garaže esančio automobilio negalėjome naudoti, nes neatsidarė elektra keliamos durys. Reikėjo belstis į motornamiuko duris, bet jos nuo lijundros buvo aklinau užšalusios. Su atsuktuvu reikėjo skaptuoti ledą ir išvaduoti nuo jo duris. Panaši padėtis pasikartojė ir kitą dieną, kai užsukau į degalinę nusipirkti benzino. Durelės prie benzino įpylimo angos irgi buvo užšalę. Vėl reikėjo atsuktuvo, kuris liko garaže, bet pasisekė jas atidaryti su raktu. Buvome laimingi gavę degalų, nes daug kur neveikė pompos.

Vakarienei į viešbutį užsakėme picos. Kitą dieną grįžome į namus. Ten temperatūra buvo nu-

kritis iki 51 laipsnio. Vėl uždegiau dujas ir per porą valandų temperatūra pakilo pora laipsnių. Tuo pačiu reikėjo rūpintis senuoju namu, kuris dar neparduotas. Ten atsukau vandens kraną, kad vanduo lašėtų ir vamzdžiuose vanduo neužšaltų. Nuvykau į darbą išdalinti Kalėdų sveikinimo kortelių savo kolegoms. Deja, elektros nebuvo ir ten, tad į pastatą negalėjau įeiti, – kompiuterizuota kortelė atsisakė įleisti. Be elektros daug kas neveikia...

Grįžome į viešbutį antrai nakčiai. Čia sutikome Kūčias, kurias Gražina paruošė iš septynių patiekalų. Dalinomės kalėdaičiu, gautu iš mano pusės Aldonos iš Panevėžio. Kūčių ramybę sutrukdė telefono skambučiai. Nors niekam apie savo naują būstą nepranešėme, sūnūs tarp savęs susisieki ir sužinojo mūsų viešbučio telefono numerį. Buvo netikėta ir smagu su jais kartu pasidžiaugti šventine nuotaika. Šventų Kalėdų Mišias išklauseme per televiziją, nes buvo vėl pradėję snigti, keliai buvo labai pavojingi. Gal rytoj grįšime namo, nors žiniasklaida praneša apie galimai dar tris dienas be elektros. Kalėdų dieną tame miestelyje visos užkandinės ir restoranai buvo uždaryti, išskyrus McDonald. Ten nusipirkome Kalėdų pietus, susidedančius iš mėsinio ir keptų bulvyčių.

Gruodžio 29 d. prie kompiuterio sėdžiu jau savo namuose. Grįžome tik šį rytą, paskutines tris dienas praleidę kitame motelyje, jau arčiau namų. Apledėjusios ir nulinkusios medžių šakos mūsų kieme jau atsitiesė. Tai graži išimtis, nes šimtai tūkstančių kitų gyventojų vien Michigano valstijoje ne tik savaitę (ar daugiau) buvo be elektros, bet patyrė ir medžiaginės žalos namuose bei aplinkui juos. Erzindamas savo bendradarbius su tam tikra arogancija pasakojau jiems, kad vaikystėje tokios gamtos išdaigos nieko nereikšė. Gyvendami kaime, neturėjome elektros, neturėjome vandens vamzdžių, neturėjome modernių tualetų ir nesiskundėme. Tokia iškyla vaikystės idilija naujai pergyvenus tikrą lijundrą. Ir spėju, kad ir šikart atmintyje ilgiau išliks ta proga degintų žvakučių jauki šiluma nei pati lijundra.

Kadenciją baigė apaštalinis nuncijus

Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius susitiko su kadenciją baigiančiu Šventojo Sosto apaštalinio nuncijumi Lietuvoje, diplomatinio korpuso dekanu Luigi Bonazzi.

Ministras padėkojo L. Bonazzi už aktyvų darbą einant apaštalinio nuncijaus pareigas, taip pat už jo indėlį Lietuvai ir Šventajam Sostui pasirašant dvišalį susitarimą dėl kvalifikacijų, susijusių su aukštuoju mokslu, pripažinimo.

Susitikimo metu sausio 8 d. pasidžiaugta gerais dvišaliais santykiais, sutarta stiprinti dialogą sprendžiant aktualius tarptautinės politikos klausimus tiek dvišaliu lygmeniu, tiek tarptautinėse organizacijose.

Sausio 14–17 dienomis numatytas L. Linkevičiaus vizitas į Italiją ir Vatikaną.

Šventasis Sostas niekada nepripažino Lietuvos okupacijos ir aneksijos, Lietuvos diplomatinė atstovybė prie Šventojo Sosto veikė ir okupacijos metais.

Diplomatinė santykių atnaujinimo ambasadorių lygiu deklaracija pasirašyta 1991 m. rugsėjo 30 d.

L. Bonazzi Lietuvoje dirbo nuo 2009 metų. Jis buvo ketvirtasis Vilniuje

reziduojantis apaštališkasis nuncijus nuo tada, kai Šv. Sostas ir Lietuvos Respublika 1991 metais atkūrė sovietų okupacijos sustabdytus dvišalius santykius.

Užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius (d.) susitiko su kadenciją baigiančiu Šventojo Sosto apaštalinio nuncijumi Lietuvoje, diplomatinio korpuso dekanu Luigi Bonazzi.

URM-ELTA nuotr.

Mirė kun. Jonas Duoba, MIC

Atkelta iš 1 psl.

Tėvą Duobą 1946 m. liepos 21 d. Romoje į kunigus išventino arkivyskupas (vėliau kardinolas) Traglia. 1946–1950 metais Romos Pontifical Institute „Biblicum“ jis studijavo Šventąjį Raštą. Tėvas Duoba buvo Lietuvos katalikų mokslo akademijos narys. 1969–1974 metais jis kalbėjo per Vatikano radiją ir rašė straipsnius lietuviškiems žurnalams bei laikraščiams.

1950–1960 metais kun. Duoba tarnavo Argentinoje; 1960–1966 metais dirbo Marianapolis Prep School Thompson, CT. Po to tarnystė jį vėl nuvedė į Romą, kur jis buvo Kongregacijos Visuotinės tarybos narys ir generalinis sekretorius. 1975 metais kun. Duoba grįžo į JAV, į Čikagą, kur (su vienerių metų pertrauka, kai buvo nusiųstas į marijonų parapiją Dorschhausen, Vokietijoje) gyveno iki pat 2008-ųjų. Čia, Marijonų vienuolyne Čikagoje, kun. Duoba ėjo įvairias pareigas, o 1975–1977 metais dirbo „Drauge“.

Pal. J. Matulaičio slaugos namuose tėvas Duoba gyveno nuo 2008 m. rudens.

Tegu mūsų Dangiškoji Motina su Angelais ir Šventaisiais palydi jus į rojų, kun. Jonai Duoba. Ilsėkitės ramybėje.

„Draugo“ info

Balys Platukis, gyvenantis **Fort Atkinson, WI**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Esame Jums dėkingi už paramą.

Šarūnas Landys, gyvenantis **Solana Beach, CA**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už paramą.

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Šaltukas šių Naujųjų metų pradžioje parodė savo kaprizus visai Rytų pakrantei. Kai termometro stulpelis nukrenta žemiau dvidešimties laipsnių šalčio (Celsijaus), o kiemuose pūpsa kelių metrų pusnys, norisi cituoti visiems puikiai žinomą Salomėjos Nėries eilėrašį: „Apšerkšniję mūsų žiemos – balta, balta kur dairais.“ Meteorologai pranašauja, jog šią savaitę į JAV atslenka arktiniai šalčiai ir kai kur termometro stulpeliai nukris net iki 50-60 laipsnių šalčio.

Lietuviai išmoningi, tikiu, kad šaltais vakarais gelbsti židiny, šilta žolelių arbata su medumi ir močiūčių megztos vilnonės kojinės. Jei turite nuotraukų iš jūsų vietovių su linksmomis besmegeniais, vaikų sniego tvirtovėmis ar kitais žiemos džiaugsmams – būtinai atsiųskite el. paštu draugas.east.coast@gmail.com. O šios savaitės „Rytyje“ kviečiame paskaityti šiltus įpūdžius iš jau prabėgusių švenčių. Nesušalkit!

New Jersey lietuviai ištiesė gerumo ranką

VAIDA LOWELL

Jau antri metai Centrinė NJ Lietuvių Bendruomenė remia akciją „Vaikų svajonės“. „Vaikų svajonės“ – tai savanoriška iniciatyva, kuria siekiama išpildyti kuo daugiau Lietuvoje sudėtingomis socialinėmis sąlygomis augančių vaikų svajonių. Projekto svetainė www.vaikusvajones.lt skelbė 2-14 m. amžiaus mažųjų svajones, kurias buvo galima pildyti iki šių metų sausio 1 d.

Vaikų svajonėse – praktiški daiktai

Kiekvienas geros valios žmogus prieš šventes galėjo prisidėti prie akcijos ir išpildyti pasirinktą vaikų svajonę. Akcijos tikslas, kad kuo daugiau vaikų Lietuvoje, augančių sudėtingomis socialinėmis sąlygomis bei sunkiai gyvenančiose šeimose gautų savo išsvajotas kalėdines dovanas. O jos – įvairiausios, nuo žaisliukų ir pieštukų, iki būtiniausių drabužėlių ir avalynės.

„Sveiki, mano svajonė, kad geri žmonės padovanotų žieminei striuke. Artėja šalta žiema ir svarbu ją įsigyti, kadangi esame namuose iš viso šeši vaikai, nebus galimybių mamai man ją nupirkti“, – rašė 13 m. Kotryna. Metais jaunesnė Ignė taip apibūdino savo svajonę: „Aš labai norėčiau gauti minkštą pledą užtiesti savo lovai, kuris būtų su gražiu paveikslu arba su koku gyvūnu“.

Surinktas dovanėles Centrinės New Jersey Lietuvių Bendruomenė „Atlantic Express“ siuntų kompanijos pagalba nemokamai išsiuntė į Lietuvą, o ten jas vaikučiams į namus individualiai pristatė savanoriai. Visos dovanėlės turėjo užrašytą „Vaikų svajonės“ kodą, vaiko vardą bei amžių.

Labdaros trūksta rajonų ir kaimų organizacijoms

Centrinės NJ LB nariams pasikalbėjus su socialiniais darbuotojais Lietuvoje, išaiškėjo, jog sunkiai gyvenančių šeimų vaikams trūksta ne tik kalėdinių dovanų, bet ir kitų būtinų dalykų. Anot jų, žmonės teikdami labdarą lengviau atkreipia dėmesį į didmiesčius – didesnes ligonines, vaikų namus, bet maži rajonai ir kaimai sulaukia mažiau dėmesio, o jiems ypač tokios paramos reikia.

Kita panaši iniciatyva, „Padovanokim šypseną“, gimė prieš dešimt metų iš kelių paprastų Alytaus rajono, Alovės seniūnijos, moterų pašnekesių prie arbatos puodelio, kurie baigdavosi ta pačia spaudžia tema – Alytaus rajone gyvena daug šeimų, ypač daugiavaikių, kurias supa nepriteklius ir skurdas. Pasišventusios moterys daugiau nei penkerius metus dirbo be jokio atlygio. Šiandien su vaikais dienos centruose dirba 7 etatinės darbuotojos, joms nuoširdžiu darbu talkina savanoriai. Vaikų dienos centrų darbo dėka sumažėjo vaikų nusikaltimų tikimybė, pagerėjo vaikų mokymosi įgūdžiai.

Pavyzdžiui Alovės vaikų dienos centro atstovai minėjo, kad Centro 181 kv. m patalpos yra nešildomos. Renginiams darbuotojai pasiūlė patalpas senutėliu elektriniu šildytuvu, tačiau kasdien šildytis elektra yra per brangu. Žiemą, nors ir šalta, dieji susirenka, o mažiukų tėvai neleidžia, nors tikėtina, kad yra tokių šeimų, kurių namuose ne ką šilčiau. Norint išspręsti Alovės vaikų dienos centro apšildymo problemą, reikėtų bent jau poros šiuolaikiškų energiją taupančių radiatorių, o jei pavyktų surinkti daugiau pinigų, galima būtų įsigyti krosnelę ir apšildymo sistemą, kad visose patalpose

Mažieji atlikėjai padovanojo gražų koncertą.

Mariaus Vilemaičio nuotr.

būtų šilta, o po pamokų susirinkę mažieji galėtų šiltose patalpose ruošti pamokas, užsiimti rankdarbiais ir kūrybine veikla.

Labdaros koncertas – pildyti vaikų svajones ir paremti dienos centrą

Centrinė NJ Lietuvių Bendruomenė dar lapkričio mėnesį Estų namuose suorganizavo labdarinę vakarą – koncertą „Pažadink savyje gerumą“, skirtą sunkiai gyvenančių šeimų vaikams Lietuvoje bei projekto „Vaikų svajonės“ paremti. Vakarą metu taip pat buvo renkamos aukos Alytaus rajono Alovės vaikų dienos centrui paremti.

„Pažadink savyje gerumą“ renginyje koncertavo Elizabeth Lietuvių Bendruomenės vaikų choras „Varpelis“ (vad. Birutė Mockienė), Philadelphia V. Krėvės lituanistinės mokyklos grupė „Krėviukai“ (vad. Jorūnė Balčiūnienė), Centrinės NJ lituanistinės mokyklos „Lietuvėlė“ mokiniai (vad. Aukšė Motto, Livita Skučaitė ir Rasa Lukošienė), Vaikų muzikos studija ir vaikų muzikos grupė „Spindulėlis“ (vad. Violeta Kundrotienė), saksofonistė Gabriela, pradedantys roko muzikantai Povilas ir Rapolas iš Centrinės NJ LB.

Gerumą skleidė būrys savanorių

Centrinės NJ LB vardu Rasa Miliūtė dėkojo visiems, kurie pažadino gerumą savo širdyse ir susirinko į labdarinę vakarą-koncertą. Jos šilčiausia ir didžiausia padėka buvo skirta mažiesiems ir jaunesiems lietuviukams, jaunesiems šokėjeliams, dainorėliams ir atlikėjams, kurie padovanojo nuostabių ir nuoširdų koncertą, gražų reginį. Rasa dėkojo ir nenuilstančioms vadovėms, mokiusioms vaikus ne tik dainuoti, groti ir šokti, bet ir Lietuvą per lietuvišką dainą ar šokį pamilti.

„Ačiū visiems tautiečiams ir kitataučiams, kurie prisijungė prie projekto „Vaikų svajonės“ įgyvendinimo, pildė vaikų svajones ir paaugojo didelę sumą Alytaus rajono Alovės vaikų dienos centrui

Lietuvos vaikai dėkojo už išpildytas svajones.

www.vaikusvajones.lt nuotr.

paremti. Dėkojame 'Ventus' autocentrui ir Violetai Kundrotienei, skyrusiems auką salės nuomos išlaidoms padengti; Ramunėi Jackevičiūtei, šeiminingavusiai ir vos ne pusantro šimto žmonių savo lėšomis pamaitinusiai; Loretai Balčaitienei, vaišinusiai visus saldumynais, o kartu ir didelį darbą nuveikusiai – kartu su Vida Lanys-Anton raginant tautiečius išpildyti vaikų svajones. Ačiū Mariui Vilemaičiui – vaikų svajonių idėjos skleidėjui užatlantėje; Kostui Maštauskui, kuris net savo gimtadienio šventę iškeitė į nuo ryto iki vakaro nesibai giančius organizacinius rūpesčius; Daivai Mikalauskaitei-Singh – jos išradingumo ir rankų dėka aukštyn kilo balti popieriniai balandžiai; Loretai Maštauskienei, gražinusiai sceną ir salę; Simonai Simsonaitei už eksponuotus savo meno kūrinius; Skaidrei Kalinauskienei bei Ramutei Plokštienei, padėjusioms su pasiruošimo darbais. Ypatinga padėka „Atlantic Express“ ir jos atstovui Ramūnui Žiaušiiui, visus siuntinius nemokamai pristačiusiems į Lietuvą ir, žinoma, Justei Brukienei – „Vaikų svajonės“ projekto koordinatoriui, kantriai konsultavusiai visais klausimais.

Kartu mes galime padaryti šį pasaulį gražesnį, ačiū už Jūsų gerumą!“, – dėkojo R. Miliūtė.

Šiomet vien „Vaikų svajonės“ projekto metu visi geros valios žmonės išpildė daugiau negu 7 000 Lietuvos sudėtingomis socialinėmis sąlygomis gyvenančių vaikų svajonių, kurių vertė viršija 730 000 litų.

Rochesterio lietuviai šventė tradicines Kūčias

Kai snieguotais takeliais šalta gruodžio 15 d. rytą į Šv. Jurgio parapijos nuomojamą Our Lady of Lourdes (OLOL) bažnyčią Rochesteryje, New Yorko valstijoje, rinkosi žmonės, jų veiduose, šypsenose ir širdyse švytėjo kažkas nepaprasto. Sulaukėme! Vėl sulaukėme šv. Kalėdų džiaugsmo bei mūsų tradicinės lietuviškos Kūčių vakarienės.

Visi dalyvavome lietuviškose šv. Mišiose, kurias aukėjo mūsų visų mylimas ir gerbiamas kunigas Augustinas Simanavičius iš Toronto.

Tradicinės Kūčios Rochesterio Lietuvių Bendruomenėje atkurtos prieš 10 metų. Kiekvienais metais, sukviestą žmones šiai nuostabiai šventei, tarsi užriša mazgą ar uždeda antspaudą, tačiau palieka tęstinumo viltį, kad kiti metai nebus paskutiniai. Ir taip tęsiasi ši grandinė, pritraukdama vis daugiau lietuvių kilmės dalyvių.

Šiemet 150 vietų salė buvo pilna žmonių. Vakarą programą pradėjo Rochesterio lietuvių draugijos (RLD) komiteto vadovai Eugenijus Vidmantas ir Vaidotas Jasinevičius, pasveikindami visus su šventėmis bei pristatydami naujausius svečius: Miglę Žaliukaitę iš Vilniaus ir Dovą Lietuvinką iš Čikagos. Abu jie šiuo metu yra Eastman muzikos mokyklos studentai.

Po to sveikinimo žodį tarė Lietuvos Respublikos garbės konsulas New Yorko valstijoje Rimas Česonis. Susirinkusiuosius su Šv. Kalėdomis sveikino Edvardo Gervicko lituanistinės mokyklos direktorė Aušra Clifford ir mokytoja Virginija Mockevičienė.

Vietinė tautinių šokių grupė „Dobilas“ su žvakutėmis šoko lietuvių liaudies šokį „Ant kalno karlai siūba-

Vaičių pasirodymą atidžiai stebėjo Kalėdų senelis.

Mike Clifford nuotraukos

vo”. Trimito garsu Dovas Lietuvinkas pakvietė vaikus į Kalėdinę programą – pasiklausyti kūdikėlio Jėzaus gimimo istorijos. Girdėjosi angelų giesmės, piemenėlių skubėjimas, matėme sužibusią žvaigždę ir išminčių dovanas gimusiajam.

Šventėje buvo ir Kalėdų Senelis su nykštuku, kurie atidžiai stebėjo vaikų pasirodymą ir po to visiems išdalino dovanėles. Pasibaigus šurmuliui su Kalėdų seneliu, Miglė Žaliukaitė giedojo giesmę „Tyli naktis”. Ši giesmė visus nuteikė Kūčių rimčiai. Kunigas Augustinas Simanavičius paskaitė palaiminimo maldą ir pašventino kalėdaičius.

Birutė Litvinienė pakvietė žmones uždegti žvakutes už mirusiuosius. Pirmąją žvakę uždegė E. Gervicko litua-

nistinės mokyklos mokiniai – Katie Česonis ir Andrew Knapp už E. Gervicko šeimos mirusius. Antrą žvakę už Šv. Jurgio bažnyčios ikūrėjus uždegė A. Bartman. Trečiąją, už parapijos mirusius, uždegė Pranas Mockevičius. Už visų kartų imigrantus – Miglė Žaliukaitė.

Vėliau B. Litvinienė pasakojo apie lietuviškus Kūčių vakaro papročius: apie tai, kokia stipri buvo žmogaus ir gamtos jungtis pačią ilgiausią žiemos naktį, apie tai, kuo tikėta, kad pagonybės laikų papročiai išliko iki šių dienų ir susiliejo su krikščionyste.

Susirinkusieji džiaugsmingai laužė plotkelę, sveikino vieni kitus ir linkėjo gerų Naujųjų metų.

Skaniai kvepėjo mūsų darbščių šeiminkų suruoštos pasninko vaisės. Ir ko tik nebūta: įvairiausios žuvies, silkės, grybų, raugintų kopūstų, virtinių, karštų bulvių, žemaitiškos

spirginės, lietuviško sūrio su medumi, kisieliaus, kompoto ir dar įvairiausių skanėstų. Už tokias gėrybes esame dėkingi lietuviams moterims. Jos visada išmoningos, kūrybingos ir naudoja geriausius bei seniausius receptus. Ačiū ir jaunoms šeiminkėms, kurios taip pat visus lepino savo pagamintais valgiais.

Šventė baigėsi loterija. Džiaugsmu visi dalijosi vieni su kitais ir džiugią nuotaiką bei Kalėdų dvasią išsinešė į savo namus.

Pasidžiaukime! Kaip gerai, kad esame kartu, kaip gerai, kad turime vieni kitus. Dėkokime gimusiam kūdikeliui už šią stebuklingą dieną.

Regina Juodeikienė

ir Tradicinių Kūčių organizatoriai:
Rochester lietuvių draugija ir
E. Gervicko lituanistinė mokykla.

Rochesterio lietuvius švęsti Kūčių kvietė talpi salė.

Tautinių šokių kolektyvas „Dobilas“ šoko lietuvių liaudies šokį „Ant kalno karlai siūba-vo”.

Bostono lietuviai kviečia į koncertą „Lietuviškos Kalėdos”

Gruodį dėl pūgos atšauktas koncertas įvyks 2014 m. sausio 11 ir 12 d. New Hampshire valstijos 65 žmonių choras „Monadnock” ir 8 instrumentalistai pristatys 2 valandų programą „Lietuviškos Kalėdos” Peterborough miesto Town House. Panaši programa bus atlikta sausio 12 d. Šv. Petro bažnyčioje Boston, MA. Boston koncerto pelnas skiriamas Bostono lituanistinei mokyklai.

Programoje skambės kompozitorės Kristinos Vasiliauskaitės modernus kūrinys „Magnificat”, dainuojamas lotyniškai, dalyvaus sopranas Jūratė Švedaitė, gros Berklee muzikos koledžo studentė Simona Smirnova. Bostono tautinių šokių ansamblis „Sambūris” atliks tradicinius Juozo Lingio ir Ričardo Tamučio sukurtus kalėdinius lietuvių liaudies šokius.

Daugiau informacijos: www.Monadnock-Chorus.org arba daliafoto@gmail.com. Jei Boston koncertas vėl būtų atšauktas dėl oro sąlygų, nauja kon-

Padėkos laiškas Lietuvių Fondui ir Fondo rėmėjams

Nuoširdžiai dėkoju už antrus metus suteikiamą Lietuvių Fondo (www.lithuanianfoundation.org) paramą mano muzikos studijoms Berklee muzikos koledže. Ši Fondo parama ne tik padeda tęsti studijas, bet ir skatina naujai veiklai bei idėjoms Lietuvių Bendruomenės labui. Su kiekviena parama kartu ateina ir atsakomybė. Dėkoju Lietuvių Fondui už raginimą, paskatinimą ir tikėjimą, o Lietuvių Fondo rėmėjams už paramą ir supratingumą. Kiekviena parama gali būti naujos gražios istorijos pradžia ar tęsinys. Man ši parama yra labai reikalinga pagalba, paskatinimas, įvertinimas, padrąšinimas ir kartu atsakomybė. Linkiu Lietuvių Fondui ir toliau sėkmingai vykdyti jų misiją ir viziją.

Pagarbiai,
Džiazo dainininkė,
Simona Smirnova
www.simonasmirnova.com

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Prisiminkime brolių Arą

V.S. SOFIJA JELIONIENĖ

Srauni laiko upė negailėstingai plukdo žmonių gyvenimo metus. Vieniems jų atseikėta su kaupu, kitiems – vos keliolika ar keliasdešimt. Sakoma, kad tai yra žmogaus likimas.

29-eri... Tik tiek likimo buvo skirta šioje žemės kelionėje keliauti mūsų broliui j.ps. j.b. Arui Antanui Rimavičiui (1993 m. gruodžio 21 d. tragiškai žuvo Karibų jūroje).

Jau nuo ketverių metų amžiaus jis mynė Rako stovyklos takus, neatsilikdamas nuo čia stovyklaujančių savo vyresniųjų sesučių. Vėliau, pamėgęs jūrinį skautavimą, ilgainiui tapo mylimu jaunujų jūrų skautų vadovu. 1991 m. jam buvo suteiktas jūrų paskautininko laipsnis. Jis buvo žinomas savo geru nusiteikimu, draugiškumu ir nuolatiniais gerasiais darbais, kurių daug patyrė jo pagalbos sulaukę ir maži, ir seneliai. (Aras savanoriškai padėdavo dalinti Padėkos dienos pietus vargdienių valgykloje.) Toks buvo jo skautiškas kelias.

Gimė 1964 m. liepos 17 d. Čikagoje, lietuviškos Montessori ir Kristijono Donelaičio lituanistinių mokyklų auklėtinis, 1988 m. University of Illinois at Chicago jis baigė architektūros studijas bakalauro laipsniu. Trumpai padirbėjęs Čikagoje, panor save išbandyti Karibuose. Deja, ten pagyvenęs nepilnus du mėnesius, plaukiodamas netoli St. Thomas salos, tragiškai žuvo. Likimo ironija: 1936 m. liepos 16 d., nirtulinga Baltijos jūros banga Klaipėdoje nuo molo į gelmę nubloškė jo dėdę – 18 metų amžiaus jūros budį Jurgį Garmų.

Aro žūtis prieš pat Kalėdų šventes tuo skaudesnės, kad šeimos nariams jo laiške įrašyti linkėjimai: „Prašu apkabinkite vienas kitą ir džiau-

kitės gyvenimu!“ nebegalėjo išsipildyti. Kaip labai jis juos mylėjo, dažnai išreiškia savo stropiai lietuvių kalba rašytame dienoraštyje, pavyzdžiui: „Aš juos visus labai myliu ir pasiilgstu“ ir „Ko labiausiai bijau, tai būti vienas Kūčių vakarą be savo artimųjų. Viso savo gyvenimo 29-erius metus buvau kartu su savo šeima per Kalėdas.“

Ir štai paskutinis įrašas jo dienoraštyje, vos 10 dienų prieš mirtį: „Kaip visada, aš pagalvoju apie mirtį. Jei aš dabar mirčiau, tai norėčiau, kad mano grabnešiai būtų...“

A. a. j.ps. j.b. Aras Rimavičius (kairėje) kartu su s.v. Tadu Radveniu vasaros stovykloje.

Nuotrauka iš šeimos albumo

Išvyka į „Seven Bridges“ čiuožyklą

2013 m. gruodžio 7 d. gaušus būrys vilkiukų, paukštyčių, jų vadovų, vadovių ir mamų iš „Aušros Vartų/Kernavės“ ir „Lituanicos“ tuntų Lemonto ir Naperville draugovių susirinko smagiai pačiuožti uždengetoje Seven Bridges Ice Arena, kuri yra Lisle, IL.

Išvykoje dalyvavo: paukštytės – Sofija Andricopoulis, Klaudia Kurek, Teresa Matulis; vilkiukai – Paulius Andricopoulis, Adomas Čežlauskas, Matas Čibilis, Mikas Ibenskas, Lukas Jameikis, Gustas Jusaitis, Aris Maurukas, Tadas Mikalauskas, Gabrielius Radcliff, Marius Ružys, Vygaudas Sruoga, Brendan Torr, Dovas Variakojis, Balys Zamalaitis, Kostas Zamalaitis, Aurelijus Žemaitis, Dominic Kurek, Tomas Matulis; mamytės – Gitana Andricopoulis, Lina Jameikienė, Justina Saldytė; brolis Donatas Ružys bei vadovai – Darius Maurukas, Jonas Variakojis, Ramona Žemaitienė, Audrius Kurek, Salomėja Ringienė, Monika Ringytė ir Donatas Ramanauskas.

Beveik visi ant ledo išbandė savo gabumus, o keletas pirmą sykį gyvenime užsidėję pačiužas, pasinaudojo proga pasimokyti su čiuožyklos instruktoriais. Laiškas prabėgo greitai. Prieš skirs-

Čiuožimo iškylos dalyviai.

tantis buvo sugiedota „Ateina naktis“. Visi buvo apdovanoti Justinos Saldytės „grybukais“. Didelis ačiū Justinai už skanius sausainius!

Iki pasimatymo kitą kartą!

Donatas Ramanauskas
„Lituanicos“ tunto Kastyčio draugovės draugininkas, Naperville, IL

„Aušros Vartų/Kernavės“ ir „Lituanicos“ tuntų paukštytės ir vilkiukai iš Naperville Jūratės ir Kastyčio draugovės (iš kairės): Tomas Matulis, Teresė Matulis, Klaudia Kurek, Dominik Kurek.

Apdovanota ne tik patirtis, bet ir drąsa bei užsispyrimas

Visiems devyniems „Globalios Lietuvos apdovanojimus“ gavusiems žmonėms įteiktos skulptoriaus Stasio Žirgolio statulėlės, įamžinančios apdovanojimo stiprybę ir principingumą.

Atkelta iš 1 psl.

Apdovanojimų sumanytoja ir viena iš renginio organizatorių nevyriausybinė organizacija „Globalios Lietuvos lyderiai“ jau keletą metų vysto pasaulyje dirbančių profesionalų, save siejančių su Lietuva, tinklą, taip

JAV lietuvės verslininkės Angelės Kavak įmonė buvo pirmoji JAV rinkai pristatiusi ir pasiūliusi lietuviškus maisto produktus.

pat, bendradarbiaudama su įvairiomis Lietuvos ir užsienio įstaigomis, vykdo keletą projektų, tarp kurių paminėtini: „GLL patarėjai verslui“ (kartu su VŠĮ „Versli Lietuva“), „LT Big Brother“ (kartu su London City Lithuanians Club ir Wall Street Lithuanians Club) bei Pasaulio lietuvių ekonomikos forumas (kartu su Lietuvos verslo konfederacija).

Šiais metais „Globalios Lietuvos apdovanojimai“ buvo įteikti devyniose grupėse, siekiant pabrėžti lietuvių ar su Lietuva susijusių žmonių pastangas skatinti Lietuvos eksportą, diegti tarptautines naujoves, skatinti jaunimo lyderystę, pritraukti investicijas į šalį, dalintis ir skleisti savo patirtį bei garsinti Lietuvos vardą pasaulyje. Apdovanojimų komisijos prezidentas dr. Vladas Lašas pabrėžia, jog „Globalios Lietuvos apdovanojimai“ įvertintos ne bet kokios, bet nuoseklios pastangos prisidedant prie Lietuvos vardo garsinimo bei globalių galimybių Lietuvai kūrimo.

Už Lietuvos eksporto skatinimą įvertinta „Food Depot International Inc.“ vadovė, JAV lietuvė Angelė Kavak. Būtent jos įmonė pirmoji JAV rinkai pristatė ir pasiūlė lietuviškus maisto produktus, kurie buvo pažymėti „Product of Lithuania“ ženklu. Apdovanojime dalyvavusi Kavak pripažino, jog, norint į užsienį išvežti ir ten deramai pristatyti lietuvišką prekę, rei-

kia ir drąsos, ir daug pastangų, vis dėlto ji įsitikinusi, jog mes neturėtume apsiriboti vien maisto produktais, nes ir be jų Lietuva turi ką pasiūlyti.

Už investicijų pritraukimą į Lietuvą įvertinta taip pat Amerikos lietuvė, įmonės „Strategic Staffing Solutions“ įkūrėja, prezidentė ir vykdomoji direktorė Cynthia J. Pasky. 1990 metais Detroit mieste įkurtos įmonės, šiuo metu turinčios biurus net 27 vietose, tarp kurių yra ir Lietuva, vadovė pastebėjo, kaip lengva yra kartais pamiršti, kur Lietuva buvo prieš dvidešimt ar net dešimt metų. Tačiau ji ragino Lietuvos Vyriausybę nelaukti ir kuo skubiau keisti Darbo kodeksą bei ieškoti būdų, kaip sukurti naujų darbo vietų jaunimui, šiuo metu bene labiausiai kenčiančiam nuo didelio nedarbo šalyje.

Ne veltui žodis „naujovė“ asocijuojasi su jaunyste ir veržlumu. Šiais metais už tarptautinių naujovių įdiegimą „Globalios Lietuvos apdovanojimu“ apdovanoti itin daug lazerių technologijoje pasiekę broliai – Augustinas, Kristijonas ir Dominykas Vizbarai. Paklausti, ar įmanoma pakartoti jų sėkmės istoriją, vienas iš Vizbarų atsakė trumpai ir nedvejodamas: „Įmanoma.“ Ir pridūrė, jog, jo nuomone, Lietuva yra teisingame kelyje: „Turime galimybę išvažiuoti į užsienį, turime įrankius naujam ir jau veikiančiam verslui finansuoti, turime Europos Sąjungos paramą, be kurios būtų sunku išvažiuoti mokslinius tyrimus. Pridėkime dar darbą, ryžtą ir tikėjimą – su visu tuo galima nuveikti ir dar daugiau.“

Apdovanojimas už patirties sklaidą iškelia į šiuo metu Izraelyje gyvenančiam, visame pasaulyje garsaus Schneider vaikų medicinos centro direktoriui prof. Joseph Press. Apdovanojimuose dalyvauti negalėjęs medicinas atsiuntė video pasveikinimą, kuriame jis sako, jog visos medicinos srityje įgytas žinias jis gavo gyvendamas Lietuvoje. Prof. Press įvertintas už glaudžių ryšių palaikymą su Lietuvos

medikais ir gydymo įstaigomis, taip pat stažuocių Lietuvos medicams rengimą Izraelyje.

Šiais metais įvertintos ir pastangos skatinant jaunimo lyderystę. Šioje grupėje apdovanojimo sulaukė VŠĮ „Investuok Lietuvoje“ direktorė, prieš tai ne vienerius metus dirbusi Amerikoje Milda Dargužaitė. Jai priklauso jauniems LR piliečiams skirtos programos „Kurk Lietuvai“ sumanymas, įgyvendinimas ir sėkmė. Pirmoji ir kol kas vienintelė tokia programa Lietuvoje suteikia galimybę po pasaulį išsibarsčiusiam ir ką tik studijas užsienyje baigusiam jaunimui dirbti Lietuvoje ir savo ateitį kurti čia.

„Jaunojo talento“ apdovanojimas, žinoma, atiteko ne tik Lietuvai, bet ir visą pasaulį jau kuris laikas stebinančiai plaukikei Rūtai Meilutytei. Nemėgstanti daug ir ilgai kalbėti Rūta ir šįkart burnos neaušino. Ji savo ir jaunesnei lietuvių kartai palinkėjo atkaklumo ir nebijoti priimti iššūkių, taip pat savo tėvynei atstovauti ne tik sporte, bet ir už jo ribų.

Net 3 000 Lietuvos internetinio dienraščio Delfi.lt skaitytojų nusprendė, jog labiausiai šiais metais mūsų šalies vardą garsino 23 metų muzikantas Martynas Levickis. Vietoj padėkos žodžio ir kalbų Martynas renginio dalyviams pagrojo savo paties aranžuotą lietuvių liaudies dainą.

Renginio metu buvo švenčiama didelė Lietuvos diasporos įvairovė, apdovanoti labiausiai pasižymėję įvairių kartų bei profesijų lietuviai. Už viso gyvenimo nuopelnus apdovanotas kardėnolas Audrys Juozas Bačkis. Apdovanojimą pristatęs LR užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius kard. Bačkį apibūdino kaip žmogų, kuris savo tėvynėje atrado jėgas gaivinanti šaltinį.

Atskiras apdovanojimas „Lietuvos draugas“, skirtas žmogui, kuris su Lietuva ir jos žmonėmis dalijasi ne tik savo patirtimi, bet ir kuris aukoja savo širdį ir protą, šįmet įteiktas jau daugiau nei dvidešimt metų Lietuvoje gyve-

Šių metų „Lietuvos draugu“ paskelbtas švedas Jonas Ohman į Lietuvą pirmą kartą atvyko 1990 metais nelegaliai.

Dalios Cidzikaitės nuotr.

nančiam švedui vertėjui, filmų kūrėjui ir kalbininkui, į susirinkusius prakalbusiam puikia lietuvių kalba Jonui Ohman. Jis nesvetimas ir Amerikos lietuviams – prieš porą metų jis, drauge su New York mieste gyvenančiu ambasadoriaus Aniceto Simučio anūku Vincu Sruoginiu, sukūrė dokumentinį filmą „Nematomas frontas“ apie partizaninį pasipriešinimą Lietuvoje.

Kiekvienoje apdovanojimų grupėje buvo pasiūlyti ne po vieną ar du kandidatai, bet neretai keturi, o „Lietuvos draugo“ ir „Už patirties sklaidą“ grupėse – net po aštuonis kandidatus. Tad už kiekvieno šiais metais apdovanojimo sulaukusio žmogaus stovi mažiausiai keturi ar penki visuomenės pastebėti ir įvertinti asmenys. O kiek daug pažįstame užsienio lietuvių ar Lietuvai dirbančių svetimtaučių, kurie į kandidatų sąrašą šiais metais nepateko!? Vien Šiaurės Amerikoje susidarytų ilgas sąrašas!

Pasak Aikins, anksčiau iš šalies emigravęs žmogus buvo laikomas kone mirusiu tėvynėje likusiems. Šiandien emigracija nėra tapati egziliui. Šiandien vis daugiau žmonių renkasi būti tuo pat metu ir lenkais, ir amerikiečiais, ir lietuviams, ir britais ir turėti interesų abiejose šalyse. Migrantai yra puikūs verslininkai, puikūs studentai bei puikūs kūrėjai, teigia svečias ir Airijos. Jam šių dienų pasaulis greičiau primena mozaiką, o ne visas tautas į vieną vienodą masę sulydantį katilą.

„Diaspora Matters“ prezidentas įsitikinęs, jog informacijos amžius – jau praeityje. Jo nuomone, šį amžių apibrėžia ne kas kita, bet užmegzti ryšiai ir grupės žmonių, susijusių pagal savo profesiją arba darbo sritį. Jis ypač pabrėžia tokias sritis kaip filantropija, prekyba ir investicijos, lėšų rinkimas, ryšių ieškojimas, švietimas, kultūra ir turizmas. Gražu, jog bent dalį tų sričių atstovų galima buvo pamatyti ir „Globalios Lietuvos apdovanojimų“ iškilnėse.

Aikins nuomone, Lietuva į savo diasporą turi pradėti žiūrėti kitaip nei iki šiol – ji turi pradėti ją vertinti kaip stiprų ir įtakingą žaidėją kuriant šalies gerovę ateityje. Šių metų labiausiai Lietuvai nusipelnusiu lietuviu išrinktas Levickis, gimęs jau nepriklausomybės metais, net neabejoja, jog būtent jo kartai priklauso ateitis, kartai, kuriai dr. Lašas kelia nelengvą iššūkį – šiandienos sėkmės istorijas pakartoti dešimteriojai.

LIETUVA IR PASAULIS

Šeimų šventė Šiauliuose

Šiauliai (Šiaulių vyskupijos info) – Sausio 5 d. Šiaulių vyskupijoje Trijų karalių iškilmė tradiciškai sukvieta į Šeimų šventę „Leiskite mažutėliams ateiti pas mane“ (Mk 10, 14). Tūkstančiai žmonių dalyvavo Šiaulių arenoje aukojamose šv. Mišiose bei stebėjo po jų prasidėjusį miuziklą „Don Bosko“. Šiaulių vyskupijoje kasmet organizuojama Šeimų šventė pabrėžia šeimos svarbą ir vertę. Šventės globėjas – Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, pagrindinis organizatorius – Šiaulių vyskupijos Šeimos centras, vadovaujamas Editos Gulbinienės. Šventę vedė Šeimos centro kapelionas kun. Rimas Pranskaitis, visos šventės metu talkino geltonais marškinėliais vilkintys savanoriai. Katechezę šventės pradžioje giesmėmis bei įtaigiais žodžiais pravedė domininkonas brolis Pijus Eglinas. Kunigas kalbėjo apie

šeimą, jos kasdienybę bei tikėjimą, kuris mus keičia. Šv. Mišias aukojė Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis, apaštalinis nuncijus arkivyskupas Luigi Bonazzi, Kauno vyskupas Kęstutis Kėvalas, Telšių vyskupas Genadijus Linas Vodopjanovas ir Šiaulių vyskupijos kunigai. Pamaldų metu grojo Šiaulių valstybinis kamerinis choras „Polifonija“. Po pamaldų įvyko miuziklo „Don Bosko“ premjera (Achille Oliva ir Alessandro Aliscioni /Italija). Miuziklą iš italų kalbos išvertė s. Liucija Grybaitė. Vaidmenis atliko žymiausi Lietuvos artistai: Egidijus Bavikinas, Doloresa Kazragytė, Karina Krysko-Skambinė, Liudas Mikalauskas ir kiti. Miuziklo metu išsakyta daug gilių minčių. Viena jų: džiaugsmas yra dovana, kurią reikia saugoti, vertinti ir dalinti kitiems.

Lietuvoje lankosi JAV kariškiai

Vilnius (ELTA) – Lietuvoje sausio 7–9 dienomis lankosi JAV kariuomenės Sausumos pajėgų Europoje operacijų grupės vadas pulkininkas John Norris ir delegacija.

Pirmą vizito dieną JAV ir Lietuvos atstovų susitikimo Sausumos pajėgų štabe metu rengtas ilgalaikis JAV ir Lietuvos sausumos pajėgų bendradarbiavimo planas, diskutuota apie 2014 m. vyksiančias JAV ir Lietuvos karių bendras pratybas. Lietuvos ir JAV kariai taip pat kalbėjo apie gali-

mybes Lietuvos kariams naudotis amerikiečių disponuojamomis šaudyklomis ir simuliacinėmis sistemomis, bendradarbiauti karinio mokymo srityje.

JAV delegacija darbinio vizito Lietuvoje metu taip lankysis Rukloje įsikūrusioje Mechanizuotoje pėstininkų brigadoje „Geležinis Vilkas“, apžiūrės Nemenčinėje dislokuotą Generalo Adolfo Ramausko kovinio rengimo centrą.

Liudviko Rėzos premija paskirta Liucijai Citavičiūtei

Vilnius (Alkas.lt) – Penktoji Kuršių nerijoje gimusio Liudviko Rėzos vardo kultūros ir meno premija skirta filologei, Mažosios Lietuvos lietuvių rašytojai tyrėjai, vertėjai, Lietuvių literatūros ir tautosakos instituto vyresniajai mokslo darbuotojai dr. Liucijai Citavičiūtei. Premija už Kuršių nerijai reikšmingą, aktyvią ir kūrybingą veiklą jai skirta Neringos savi-

valdybės tarybos sprendimu. L. Citavičiūtė kruopščiai dirba su Mažosios Lietuvos regiono raštais, aktyviai ir kūrybingai prisideda puoselėjant etninę kultūrą ir kultūros paveldą. Apie tai liudija per kelis dešimtmečius išleistas ne vienas mokslinis leidinys, šaltinių publikacijos. Šiuo metu ypatingą dėmesį L. Citavičiūtė skiria L. Rėzos rankraštiniam palikimui.

Susirūpinta V. Landsbergio apsauga

Vilnius (ELTA) – Siūloma įstatymu įtvirtinti Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininko prof. Vytauto Landsbergio teisinį statusą. Tai numatanti įstatymo projekta Seimo vardu Seimo posėdžių sekretariate įregistravo Seimo pirmininkė Loreta Graužinienė. Ji pažymėjo, kad lydinčiais teisės aktais reikės spręsti ir V. Landsbergio apsaugos klausimą.

„Pagal Lietuvos Respublikos Laikinąjį pagrindinį įstatymą (Laikinąją Konstituciją) Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininko, kaip aukščiausio Lietuvos Respublikos pareigūno, konstitucinis politinis ir teisinis statusas buvo išskirtinis, o jam nu-

statyti ir jo vykdyti įgaliojimai prilygo Respublikos Prezidento įgaliojims“, – sakoma įstatymo projekte.

Projekto tikslas – įtvirtinti Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininko teisinį statusą, kuris užtikrintų valstybinį aprūpinimą. Jame pažymima, kad Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininkas yra pirmasis 1990 m. kovo 11 d. atkurtos nepriklausomos Lietuvos valstybės vadovas.

Šiuo metu teisiškai nėra įtvirtintas Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos-Atkuriamojo Seimo pirmininko V. Landsbergio teisinis statusas.

Išgelbėti Antarktidoje įstrigusio laivo keleiviai

Išgelbėti laivo keleiviai.

Scanpix nuotr.

Kanbera (BNS) – Australijos ledlaužis, gabenantis 52 keleivius, evakuotus iš vieno netoli Antarktidos leduose įstrigusio laivo, sausio 4 d. pasko namo, palikdamas kitus du ledlaužius, kuriuos irgi įkalino ledo lytys. Laivas „Aurora Australis“ pirmiausiai nugalbėns atsargų į Antarktidoje veikiančią Australijos Casey stotį, o maždaug sausio viduryje grįš į Australijos pietinę Tasmanijos valstiją, parplukdydamas namo išgelbėtus mokslininkus, žurnalistus ir turistus. Laivas lėtai skynėsi kelią per storą ledą į atvirus vandenį po to, kai

Kinijos ledlaužio sraigtasparnis sausio 3 d. išskraidino keleivius iš įstrigusio Rusijos laivo ir išlaipino juos ant ledo lyties netoli „Aurora Borealis“. Kinijos laivas lieka įstrigęs už kelių kilometrų nuo Rusijos kruizinio ledlaužio „Akademik Šokalskij“, iš kurio buvo evakuoti keleiviai. Pastarasis laivas negalėjo pajudėti nuo gruodžio 24-osios. Naktį jūra atplukdė ledkalnį, kuris užtvėrė Kinijos ledlaužiui „Xue Long“ grįžimo kelią. Ledlaužis mėgins ieškoti kito kelio į atvirus vandenį.

Jėzuitai pradėjo ordino atkūrimo minėjimą

Vatikanas (Bernardinai.lt) – Popiežiui Pranciškui švenčiant Švenčiausiojo Jėzaus Vardo šventę su jėzuitų bendruomene to paties vardo motininėje ordino bažnyčioje pradedo ir 200 metų jubiliejaus nuo Jėzuitų ordino atkūrimo atminimo metai. 1773 m. popiežius Klemensas XIV savo bule „Dominus ac Redemptor“ nurodė panaikinti jėzuitų ordiną, paaiškindamas, kad tai daro dėl visos

krikščionijos taikos. Jėzuitai pakluso popiežiaus nurodymui ir uždarė savo namus visose šalyse. Tačiau neišnyko. 1814 m. popiežius Pijus VII atkūrė Jėzuitų ordiną. Šiandien tai vėl viena didžiausių vyrų kongregacijų, duodanti labai daug gero visai Bažnyčiai. Draugijos atkūrimo jubiliejus baigsis rugsėjo 27 d., tą pačią, kurią 1540 m. Jėzaus draugija gavo oficialų pripažinimą iš popiežiaus Pauliaus III.

Rusija neatsako į Lietuvos prašymą dėl Medininkų

Vilnius (BNS) – Rusijai neatsakant į Lietuvos teisinės pagalbos prašymą Medininkų žudynių byloje, teisme užtruko iki gyvos galvos nuteisto Konstantino Michailovo bylos nagrinėjimas. Pernai gruodžio mėnesį posėdžiavęs teismas kitą posėdį paskyrė tik balandžio pabaigai. Praėjusių metų viduryje Lietuva išsiuntė pavidimus į Rusiją ir Latviją, kad apklaustų kelis papildomus liudytojus. Iš Latvijos atsakymas gautas, iš Rusi-

jos atsakymo nėra, todėl paskirti keli papildomi mėnesiai. Netrukus sukaks dveji metai, kai teismas nagrinėja Medininkų žudynių bylą. K. Michailovą 2007 m. lapkričio 28 d. sulaikė Latvijos teisėsauga, remdamasi Lietuvos išduotu Europos arešto orderiu. 1991 m. liepos 31-osios rytą Medininkų pasienio kontrolės poste buvo nužudyti septyni savo pareigas ėję policijos ir muitinės pareigūnai.

A. Merkel dirba nepaisydama traumos

EPA-ELTA nuotr.

Berlynas (EPA-ELTA) – Traumą patyrusi Vokietijos kanclerė Angela Merkel dirba toliau. Sausio 7 d. ji priėmė Trijų Karalių šventės dalyvius. A. Merkel per slidinėjimo atostogas Šveicarijoje skilo dubens kaulas.

VERSLO NAUJIENOS

Elektronikos paroda Las Vegas

Atidaryta elektronikos paroda Las Vegas.

ELTA nuotr.

Šių metų sausio 7–10 d. Las Vegase vykstančioje plataus vartojimo elektronikos parodoje (CES) dalyvauja 3,200 dalyvių su naujausia savo produkcija. Tikimasi sulaukti apie 150,000 lankytojų.

ELTA

Isteigta Ekologinių produktų gamintojų ir prekybininkų asociacija

Veiklą pradeda Septynių įmonių įsteigta Ekologinių produktų gamintojų ir prekybininkų asociacija (EPA). Asociacijos nariai skleis informaciją apie ekologiško produkto pridėtinę vertę visuomenei, prisidės prie teisių ekologinių produktų gamybos ir prekybos pagrindų tobulinimo, sieks įtvirtinti ir išplėtoti ekologiško ūkininkavimo, gamybos, prekybos ir vartojimo tradiciją Lietuvoje. Nors dviem trečdaliams lietuvių rūpi naudoti ekologiškus produktus, dauguma nežino, kokie jų pranašumai ir nauda sveikatai bei kaip juos atpažinti. Pasak EPA pirmininko, įmonės „Biosala“ vadovo Andriaus Samaičio, vienas asociacijos tikslų – teisingai informuoti visuomenę apie ekologiškų produktų naudą.

Retas vartotojas žino, kas yra ekologiškas produktas ir kuo jis išsiskiria iš įprastinių. Pavyzdžiui, dauguma lietuvių – 41 proc. – renkasi ekologiškus maisto produktus ir gėrimus, mat apie šias prekes žino daugiau nei apie tokias kaip higienos priemonės ar buitinė chemija. Ekologiškų maisto produktų standartas yra propaguojamas ir skatinamas daugumoje Europos Sąjungos šalių kaip labiausiai tausojantis žmonių sveikatą ir gamtą. Tuo tarpu Lietuvoje valstybė ekologinių produktų vartojimo beveik neskatina, informacijos apie jų naudą žmonių sveikatai ir aplinkai yra mažai, todėl nuo 2007 metų mažėja ekologinių ūkių bei jų gaminamos produkcijos įvairovė – 2007 m. ekologinių ūkių skaičius siekė 2855 vnt., o 2012 m. – 12 proc. mažiau. Šiandien pagal ekologinių ūkių žemėlapių jų skaičius dar mažesnis – 2145 vnt., ir jie sudaro 5 proc. bendro žemės ūkio ploto. Galutinius ekologiškus produktus mažais kiekiais gamina tik kelios dešimtys ūkių.

Siekdama sėkmingos ekologiškų produktų plėtros, EPA savo veiklose glaudžiai bendradarbiaus su Ekologinių ūkių asociacija bei vartotojų organizacijomis kaip Lietuvos vartotojų institutas, kurdami tikslingai veikiančią verslo grandinę. Asociacija taip pat organizuos ekologinių produktų vartotojų mokymus, rinkos tyrimus bei teisės aktų pakeitimus, sudarančius palankesnes sąlygas ekologinių produktų gamybai ir vartojimui.

Naujai įsteigtos asociacijos planuose ir bendradarbiavimas su valdžia bei jos skatinimas imtis veiksmų. „Nors Lietuvoje yra gerosios praktikos pavyzdžių, susijusių su ekologija, vis dar dažnai neįžvelgiama bendro intereso ekologiškų produktų vartojimo plėtroje. Pavyzdžiui, sėkmingai prieš daugiau nei 20 metų startavęs ir lietuviško ekologinio ūkio tradicijai pamatus padėjęs „Tatulos“ projektas buvo užgožtas kitų, su ekologija nesusijusių biudžeto pinigais remiamų iniciatyvų. Tai ir sieksime pakeisti“, – sako A. Samaitis.

Šiuo metu asociacijai priklauso 7 ekologiškų produktų gamybos ir prekybos įmonės iš įvairių Lietuvos miestų: „Biosala“, „Du Medu“, „Holos“, „Mėta“, „Sveiki produktai“, „Sveikų bioproduktų centras“, „Ustukių malūnas“. Asociacijos tarybos nariais išrinkti Guoda Azguridienė („Sveiki produktai“), Jaunius Barkauskas („Holos“), Mindaugas Vyskupaitis („Mėta“) ir Vytautas Račickas („Du medu“). Tikimasi, kad per metus asociacija išaugs kelis kartus.

BNS

Valiutų santykis (2014 m. sausio 8 d.)

1 USD (JAV doleris) – 2,54 LTL
1 EUR (euras) – 3,45 LTL
1 AUD (Australijos doleris) – 2,28 LTL
1 CAD (Kanados doleris) – 2,40 LTL
1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 4,16 LTL
1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 2,09 LTL

Emigrantai per šventes siuntė daugiau pinigų

Šventinių gruodį 2,500 Didžiojoje Britanijoje dirbančių lietuvių į Lietuvą persiuntė 4,4 mln. litų – vidutiniškai po 1 700 Lt kiekvienas. Tokia suma buvo pervesta „Transfero“ tarptautinių perlaidų sistema. Švenčių išvakarėse buvo pasiekta gruodžio mėnesio pervedimų suma. Keli šimtai pervedimų buvo padaryti taip pat ir Kūčių vakarą bei per abi šv. Kalėdų dienas, t. y. tuomet, kai paprastai bankai Didžiojoje Britanijoje nebedirba. Gruodį vieno asmens iš Didžiosios Britanijos į Lietuvą persiunčiama suma išaugo apie 15 proc. Šiuo laikotarpiu pinigai buvo siunčiami ir į Didžiąją Britaniją, tačiau lietuvių siunčiamos sumos buvo kiek mažesnės ir vidutiniškai sudarė 1,400 litų.

BNS

Patvirtinta JAV centrinio banko vadovė

Janet Yellen paskirta Centrinio banko vadove.

ELTA nuotr.

JAV Senatas patvirtino Janet Yellen paskyrimą Federalinio atsargų banko vadove. Už kandidatę balsavo 56 senatoriai, prieš – 26. Daugelis Senato narių balsavime negalėjo dalyvauti dėl blogų oro sąlygų. J. Yellen pareigas eiti pradės nuo vasario 1 d., kai savo kadenciją baigs Ben Bernanke. J. Yellen yra pirmoji moteris, valdysianti JAV centrinį banką per visą jo 100 metų gyvavimo istoriją.

JAV prezidentas Barack Obama pritarė J. Yellen kandidatūrai, teigdamas, kad „JAV piliečiai gavo aršią čempionę, kuri supranta, kokį svarbų vaidmenį vaidina ekonominė ir finansų politika gerinant žmonių gyvenimo, darbo rinkos sąlygas ir socialinius standartus“. Anksčiau ji ėjo šalies centrinio banko vicepirmininkės pareigas. Moters laukia sunkus kelias po to, kai po aštuonerių metų tarnybos iš posto pasitrauks B. Bernanke. Nors daugelis analitikų tiki, kad ji tęs pastarojo vykdytą politiką ir kels JAV ūkį išlaikydama žemas palūkanų normas, tačiau, bankui ėmus mažinti savo ūkio skatinimo programos apimtis, J. Yellen gali laukti sunkumai. Neseniai bankas pranešė, jog JAV ekonomikos augimo prognozės pastaruosiu metu buvo per daug optimistiškos. Deja, bankui teko skatinimo politiką taikyti gerokai ilgiau, nei iš pradžių buvo planuota.

ELTA

Vilnius mažina skolas

Vilniaus miesto savivaldybė paskelbė konkursą finansinių išpareigojimų ir išskolinimų pertvarkymo planui parengti. Konkurso nugalėtojas turės parengti planą ir pasiūlyti sprendimus, kaip sumažinti Vilniaus išskolinimą, atkurti mokumą ir prienamumą prie kreditavimo rinkos. Šis planas bus derinamas su Finansų ministerija, kreditoriais ir kitomis suinteresuotomis šalimis. Konsultantų parengtas planas taip pat bus pristatytas Vilniaus miesto savivaldybės tarybai. Savivaldybė, įvedusi griežtas taupymo priemones, pertvarkiusi viešojo transporto bei kitų įmonių darbą, teigia nuo 2012 m. sutaupiusi daugiau nei 70 mln. litų, tai yra beveik 15 proc. visų savarankiškų savivaldybės pajamų.

Iškelta byla dėl „Maxima“ griūties

Rygos teismas iškėlė bylą pagal nukentėjusiųjų Zuolitūdės tragedijoje ieškinį prieš prekybos bendrovę „Maxima“, statybos kompaniją „Re&Re“,

sugriuvusio pastato savininke bendrovę „Tineo“, rangovą „Homburg Zolitude“ ir Rygos dūmą. Teismui taip pat pateiktas reikalavimas užtikrinti ieškinį areštuojant atsakovų, išskyrus Rygos dūmą, kilnojamąjį ir nekilnojamąjį turtą. Nukentėjusieji neturės mokėti valstybinio mokesčio už ieškinio padavimą.

Protestavo britų advokatai

Britų advokatai sausio 6 d. surengė pirmą per visą šalies istoriją streiką, protestuodami prieš vyriausybės planus 30 proc. mažinti advokatų honorarus. Pirmą kartą nuo XV a. Anglijos ir Velso teismų darbas buvo sutrikdytas. Advokatai nešė sūkius, kuriuose buvo raginama gelbėti šalies teismų sistemą. Didžiosios Britanijos teisingumo ministerija priminė, kad britų teismų sistema, kuriai kasmet išleidžiama apie 2 mlrd. svarų sterlingų (3,3 mlrd. dol.), yra viena išlaidžiausių pasaulyje. Ir netgi įvykdžius reformą, ji vis tiek bus gana dosniai finansuojama.

Parengta pagal internetinę žiniasklaidą

SPORTAS

B. Vanago ir A. Rudnickio ekipažas trečiajame Dakaro ralio etape – 28-as

Autolenktynininkas Benediktas Vanagas po pirmojo Dakaro ralio etapo greičio ruožo. Gedmanto Kropio-Eltos nuotr.

Pietų Amerikoje vykstančio 35-ojo Dakaro ralio trečiajame etape automobilių klasėje antradienį, sausio 7 d., Lietuvos atstovų – Benedikto Vanago ir Andrejaus Rudnickio ekipažas („OSCar“) užėmė aukštą 28-ąją vietą.

Pergalę iškovojo ispanas Nanis Roma („Mini“). Jis 301 km greičio ruožą Argentinoje įveikė per 2 val. 58 min. 52 sek.

Antano Juknevičiaus ir Vytauto Obolevičiaus ekipažas („Toyota FJ Cruise“) užėmė 58-ąją vietą (+1:18.11).

Antrajame etape automobilių klasėje pirmadienį, sausio 6 d., Benedikto Vanago ir Andrejaus Rudnickio ekipažas užėmė 56-ąją vietą. Antano Juknevičiaus ir Vytauto Obolevičiaus ekipažas į šimtuką nepateko.

Pergalę iškovojo 11 kartų Dakaro ralio nugalėtojas prancūzas Stephane Peterhansel. Jis 433 km greičio ruožą Argentinoje įveikė per 3 val. 52 min. 5 sek.

Sekmadienį Argentinoje prasidėjusio 35-ojo Dakaro ralio pirmajame etape automobilių klasėje Lietuvos at-

stovų – Antano Juknevičiaus ir Vytauto Obolevičiaus ekipažas („Toyota FJ Cruise“) užėmė 68-ąją vietą.

Nugalėjo portugalas Carlos Sousa („Haval“). Jis 180 km greičio ruožą įveikė per 2 val. 20 min. 36 sek.

„Žalvaris-Dakar“ komandos nariai A. Juknevičius ir V. Obolevičius nugalėtojų ekipažui pralaimėjo 39 min. 59 sek.

Benedikto Vanago ir Andrejaus Rudnickio ekipažas („OSCar“; +51.31) užėmė 89-ąją vietą. „General Financing-Autopaslauga“ komandos nariai startavo iš 73-iosios pozicijos. Jie, įpusėję lenktynėms, buvo pakilę į 40-ąją vietą, tačiau dėl techninio gedimo nusirito žemyn.

Ralį pradėjo 147 automobiliai, 174 motociklai, 70 sunkvežimių ir 40 keturračių.

Dakaro ralis Pietų Amerikoje rengiamas šeštą kartą. Varžybų dalyviams Argentinoje, Bolivijoje ir Čilėje iš viso teks įveikti apie 9000 km. Ralis baigsis sausio 18 dieną Valparaiso (Čilė).

Elta

Antano Juknevičiaus (k.) ir Vytauto Obolevičiaus (d.) ekipažas pirmajame Dakaro ralio etape – 68-as. Žalvaris-Dakaro-Eltos nuotr.

Deviso taurės turnyre su norvegais Lietuvos komanda kovos pajėgiausios sudėties

2014 metų neoficialaus pasaulio vyrų teniso komandų čempionato – Deviso taurės (Davis Cup) varžybų – II grupės Europos/Afrikos zonos pirmojo etapo kovose su Norvegijos tenisininkais Lietuvos komandai atstovaus Ričardas Berankis (130-oji pasaulio raketė), Laurynas Grigelis (260), Lukas Mugevičius (965) ir Dovydas Šakinis.

Mūsų šalies atstovai sausio 27 dieną pradės kelių dienų treniruočių stovyklą Oslo teniso arenoje.

Anot Lietuvos rinktinės kapitono Rimvydas Mugevičius, šventėms iš JAV grįžęs D. Šakinis Vilniuje treniravosi kartu su Luku Mugevičiumi: „Dovydas jau grįžo į JAV ir su juo pasimatsime tik Norvegijoje. Lukas iki Deviso taurės dar planuoja sužaisti viename ‘Futures’ serijos turnyrų Didžiojoje Britanijoje“.

„Planuojame vykti į Oslą pajėgiausios sudėties. Traumos yra vienintelis dalykas, kuris gali pakišti mums koją. Labai tikiuosi, kad mūsų te-

nisininkams pavyks jų išvengti“, – teigė R. Mugevičius.

Lietuvos teniso sąjungos (LTS) prezidentas Ramūnas Grušas džiaugėsi, kad atstovauti Lietuvai šį kartą nutarė visi pajėgiausi Lietuvos tenisininkai, tačiau gailisi, jog pamatyti dvikovas Osle galės tik nedidelė dalis mūsų šalies teniso mėgėjų, nes Norvegijos televizijos kovų transliuoti nesirengia.

Lietuvių ir norvegų akistata vyks sausio 31 – vasario 2 dienomis. Nugalėtojai antrajame varžybų etape 2014 metų balandį susitiks arba su Pietų Afrikos Respublikos, arba su Monako tenisininkais.

Elta

Lietuvos rankininkai pasaulio čempionato atrankoje nugalėjo suomius

2015 metų pasaulio vyrų rankinio čempionato Europos zonos atrankos varžybų pirmojoje grupėje sausio 4 d. Lietuvos rinktinė Vilniuje, „Siemens“ arenoje, po atkaklios kovos 24:23 (10:13) nugalėjo Suomijos rankininkus.

33-iąją min. Lietuvos komanda atsiliko 11:15. 41-ąją min. rezultatas tapo lygus 17:17. 58-ąją min. svečiai pirmavo 23:22. Likus žaisti 1 min. 5 sek., Benas Petreikis realizavo 7 m baudinį ir išlygino rezultata. Pergalingą įvartį, likus žaisti 6 sek., Lietuvos komandai iš vidurio aikštės pelnė Povilas Babarskas.

Gintaro Savukyno ir Artūro Juškėno treniruojamai mūsų šalies rinktinėi 7 įvartčius pelnė B. Petreikis, po 3 – P. Babarskas, Darius Jasinskas ir Tadas Stankevičius, po 2 – Gerdas Babarskas ir Edvinas Vorobjovas, po 1 – Karolis Stropus, Augustas Strazdas, Vaidas Drevinskas ir Mindaugas Dumčius.

Suomijos komandai 6 įvartčius pelnė Miro Koljonen.

Prieš tai lietuviai svečiuose su suomiais sužaidė lygiosiomis 20:20 (10:10).

Lietuvos rinktinė, po 4 rungtynių turinti 7 taškus, turnyro lentelėje užima pirmąją vietą. Suomijos komanda su 3 taškais žengia antra. Turkai ir gruzinai turi po 2 taškus iš 6 galimų.

Lietuviai sausio 8 dieną svečiuose susitiks su gruziniais, o sausio 12 dieną Vilniuje – su turkais.

Atrankos varžybų pirmajame etape dalyvauja 20 komandų, suskirstytų į penkias grupes. Grupių nugalėtojos pateks į atkrintamąsias atrankos varžybas, kuriose iš viso dalyvaus 18 komandų.

Pasaulio vyrų rankinio čempionatas vyks 2015 metų sausio 11–27 dienomis Katarė.

Elta

Lietuvos rankininkai pasaulio čempionato atrankoje nugalėjo suomius.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Nors miesto muziejaus leidinyje aprašyta Ijui pradžia ir lietuviai, tačiau pačiame muziejuje nerasime net užuominos į lietuvišką pradžią. Yra lenkai, vokiečiai, italai, portugalai ir net latviai (o jų Brazilijoje dešimteriopai mažiau). Priežastis paprasta ir negailestinga: kai nebelieka savo praeitį menančios gyvos išeičių bendruomenės, kai nebeatsiranda net vieno individo, kuriam tai būtų egzistenciškai aktualu (taip, kaip Patsy Dearman Hand Texase), muziejaus ekspozicija ištuštėja. Lietuvių ir lietuviybės drama kadaise milžiniškuose atogrąžų miškuose buvo nulemta fakto, kad jie buvo mažumų mažuma. Dešimteriopai didesnės lenkų bendruomenės aplinkoje jie greitai tirpo, o į braziliškos tapatybės namus jau įžengė kartu su visu nelaimingu tautų mišiniu ir per šimtmetį užsimiršo net kas jie yra buvę.

Tūkstančius pirmųjų Brazilijos lietuvių ištiko panašus likimas. Jau tuo metu, kada 1926–1929 m. nauja banga nepriklausomos Lietuvos piliečių plūstelėjo į Pietų Amerikos kontinentą, retai kas besutikdavo senųjų imigrantų ar jų palikuonių. O jei sutikdavo, tai prasilenkdavo nebeatpažindami vieni kitų. Šios dvi lietuvių bangos prasilenkė laiko atžvilgiu. Prasilenkė ir erdvėje: pirmieji kolonistai pradėjo savo žygi gilyn į naujai apgyvendinamas džiungles nuo Porto Alegrės uosto pačiuose šalies Pietuose, o vėlesniems imigrantams Brazilijos vartai buvo atkelti šiauriniame Santose – svarbiausiame uostamiestyje, per kurį į naują tėvynę įplaukė daugiau kaip 5 milijonai. Dauguma naujosios lietuvių bangos atstovų kūrėsi San Paulo mieste ir valstijoje.

Tačiau būta ir laimingų nutikimų, kai abiejų bangų atstovų akys susitikdavo, o savųjų parama ir šypsena padėdavo gyvenimo sunkumuose. Išivaizduokim plačias XX a. ketvirtąjį dešimtmečio Pietų Rio Grandės vietovių Baraun de Kurtegipės ar Erešino apylinkes, kur tarp atogrąžų miškų kas keliolika ar keliasdešimt kilometrų išsibarstę pavienės sodybos ir miesteliai. Beveik jokio rimto kelio, o mulas – įprasta lėtos kelionės priemonė. Saulei grimzant vakarop joja vienišas lietuvis raitelis:

Kadangi man rūpėjo nakvynė, užkalbinau nepažįstamąjį kad ir prietėmyje. Jo veido bruožai buvo panašūs į mano tautiečių, o kalba išdavė, kad jis ne vietinis Brazilijos gyventojas. Aš paklausiau, kokios jis kilmės.

– Lietuvis, – atsakė jis su didžiausia pagarba. – Brolis mano, – sušukau, – iš kur tu atsiradai šiuose miškuose?!

– Mano pavardė Petras Bagdovas, o čia – jau keltas dešimčių metų. Mažytį mane atsivežė tėvai iš Lietuvos dar praeitame šimtmečiuose. Aš čia užaugau ir gyvenau beveik vienas, toli nuo lietuvių, – išklajo mano pašnekovas.

– Pagal pavardę, – tariau, – jūs būtumėte Lietuvos rusas.

– Oi ne! Tikras lietuvis. Kiek pamenu mano tėvai ir seneliai laikė save lietuviais. Išsikalbėjome, pasipasakojom apie save ir šiose apylinkėse gyvenančius tautiečius. Petras gertė gėrė kiekvieną mano sakinį, kiekvieną žinutę apie San Paulo lietuvių, apie Lietuvą. Čia prie lažeado dos porkos (kiaulių upelio), Petras Bagdonovas turi gražų ūkį, tikrai lietuvišką su gonomis ir gėlių darželiu gryčių (...) Atsisveikinęs su Bagdonovu ir kiek pajogęs, pamačiau gražiai išaugusį rugių lauką. Nulipau nuo arklio ir, nuraškęs keletą rugių varpų, ištrynęs grūdus, suvalgiau kaip didžiausią ska-

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

50

nėstą. Tai buvo vienintelis kartas per visą imigracinį gyvenimą. Rugiai Brazilijoje – retas dalykas...¹⁶⁴

Vienišas raitelis – tai žurnalistas ir rašytojas Linas Valbasys. Vienas iš tų kairiosios pakraipos Brazilijos lietuvių, kuris sovietmečiu XX a. 6 deš. grįžo į Lietuvą ir parsivežė tokius įspūdingus prisiminimus, kurie dar po pusės amžiaus pasirodys beveik unikaliais tekstais, liudijančiais beveik išnykusius lietuvių pasaulio fragmentus. Tuose beveik visiškai pamirštuose nutikimuose ryškėja, kad žmogus – tai ne statistinis matmuo. Viskas priklauso nuo paties žmogaus, nuo jo stiprybės, sėkmių ir nesėkmių. Lino Valbasio pasakojimai rodo, kad sėkmingi, stiprūs, darbštūs ir dvasioje laisvi kolonistai ilgiau užlaikė savo lietuviybę. Sėkmingo žmogaus sąmonėje ir dar giliau lietuviškumas buvo sėkmė.

Tokia lietuvių pasaulio istorinės antropologijos išvalga labai spalvingai atsiskleidžia to paties autoriaus aprašytoje Balčiūnų šeimos sagoje. Santa Bonifacio (dabar Erechim) ir Baraun de Kurtegipės apylinkėse Balčiūnų vardas buvo garsus tiek, kad dar neseniai, 2011 m., kai kuriems vietiniams brazilams tik ji priminė lietuvišką pradžią. Atsikraustę į šias apylinkes Balčiūnai tapo sėkmingiausiais ūkininkais, didžiausią autoritetą ir populiarumą turėjusiais kaimynais, kurių didžiulėje sodyboje vyko daugelis bendruomeninių renginių. Po keturių dešimčių metų kolonistų šeimoje vis dar buvo kalbama lietuviškai. Galima sakyti, kad tam įtakos turėjo faktas, jog dar keletas lietuvių nausėdijų buvo šiose apylinkėse. Tad buvo su kuo pabendrauti protėvių kalba. Iš Balčiūnų šeimos buvo kilęs apylinkės ir pirmasis gydytojas su aukštuoju mokslu. Jis perkopęs 80 metų su ekspedicijos dalyviais kalbėjo lietuviškai. Galbūt ši lyderystė, stiprios individualybės dvasia ir lėmė lietuviybės tvermę. Nepaisant izoliacijos, šeimoje buvo skaitoma lietuvių spauda, domimasi viskuo, kas su protėvių žeme buvo susiję.

Linas Valbasys prieš II pasaulinį karą palikęs lietuvių gaučių žemėje, savo prisiminimuose glaustai aprašė išleistuves, kurios šiandien mums atrodo kaip atsisveikinimas su užmarštin nenumaldomai grimztančiu lietuvių pasaulio kampeliu:

Susirinko kaimynai: du broliai Bendoravičiai su šeimomis, Sausana-

vičių šeima, Subačiai, Vinco Balčiūno bičiulis, arklių lenktynių mėgėjas Zenkovskis, broliai Santiniai ir daugelis kitų (...) Didžiulė Balčiūnų gryčia buvo pilna stalų ir apie juos sėdinčių žmonių. Ratu ėjo taurelė cukranendrinės, o jos įkandin stiklinė rūgštaus vyno. Svečiai šnekučiavosi, vaišinosi, dainavo. (...) Stalai buvo sustumti į vieną kampą, ir šokėjai, itališkai, portugaliskai ir lietuviškai dainuodami, pradėjo sukintis ir trypti, kad net namas drebėjo.

Kitą dieną apie pusiaudienį (...) mes sėdome į vežimą ir visam laikui atsiveikinome su Curtegipe miesteliu ir apylinkėmis...¹⁶⁵

Buvo praėjęs lietuvių kolonijų Pietų Rio Grandės pusamžis. Didžiuliuose plotuose pabirę lietuviai labiau linko prie žemės ūkio, prie savo sodybos natūralumo. Tik vienas kitas ėmėsi verslo ir judėjo per apylinkes komerciniais tikslais, tad ir susižinodavo su kitais lietuviais ir ne lietuviais. Tačiau kaimiški kolonistų polinkiai ir palyginti nedidelė koncentracija nesukūrė prielaidų išsiplėtoti tokiai organizuotai, draugijų veiklai, kokią XIX a. pabaigoje suvežė Šiaurės Amerikos lietuvių diasporoje arba Didžiojoje Britanijoje. Tai, ką JAV lietuvių bei reiškę laisvanoriškų asociacijų kultūra, Pietų pusrutulyje atliko unikali asmenybės.

Tačiau didesne dalimi visas šios praeities masyvas išnyko užmarštin. Jau prieš I pasaulinį karą buvo galima statistiškai nustatyti apie tūkstančius lietuvių, tačiau kultūrinėje visuomeninėje veikloje jų nesimatė.

Ankstyvojoje Brazilijos lietuvių istorijoje yra iširėžusi ir kita pavardė. Štai ką randame S. Michelsono knygoje:

Nors didelė mūsų tautiečių dalis dingo susimaišiusi su kitataučiais, tačiau buvo ir tokių, kurie ryžosi sukurti grynai lietuvišką koloniją. Tokį tipišką lietuvių naujokyną randame Rio Grande do Sul [Pietų Rio Grandė] estade, Floresta (giria) apylinkė, kurios tėvu laikomas Maciulevičius. Apie jį susispietė daugybė visokių jo giminių ir sudarė gražią ir stiprią žemės ūkio lietuvių koloniją.¹⁶⁶

Nors nėra žinomi istoriko šaltiniai, tačiau yra didelė tikimybė, kad jam buvo paliudyta, papasakota jo korespondentų Brazilijoje. Bėda ta, kad

šios lietuvių pasaulio dalies istorinis pasakojimas nebuvo pradėtas kurti iki pat XX a. 8 dešimtmečio pradžios. J. Maciulevičius iš Darsūniškio pabėgo nuo rusų karo tarnybos ir kartu su dideliu būriu lenkų atplaukė į Porto Alegrę. Kaip ir visi naujieji imigrantai kolonistai turėjo įtempti visas jėgas, kad pavyktų įsikurti.

Kad ir didelės ištvermės buvo mūsų tautietis, kad ir kietos buvo jo rankos, bet patekęs į tokias baisias sąlygas jis vis juto begalinį ilgesį savo krašto ir žmonių. Todėl rašo J. Maciulevičius laiškus į Lietuvą savo draugams ir pažįstamiems, fantastiškai nupiešdamas savo gyvenimą Brazilijoje, ir kviečia juos, kad atvažiuotų pas jį. Suviliotos tais laiškais, susigundė keletas jo pažįstamų šeimų: apleidžia Lietuvą ir 1900 metais atvyksta Brazilijon, tiesiai į koloniją Cascas, pas J. Maciulevičių (...)

...Ryžosi bendromis jėgomis kurti naują gyvenimą, atsiskyrus nuo lenkų, su kuriais Maciulevičius buvo čionai atvykęs. Pasirinko jie žemės plotus, paskirtus kolonizacijai Floresta apylinkė (...). Sukūrė tikrai lietuvišką žemės ūkio koloniją, kur klimatas, augmenija, vaisiai, graži gamta ir birželio mėnesiais rytmetinės šalnos primena Lietuvos pavasarį. Jie laimėjo. Nugalėjo visas kliūties, gerai įsikūrė ir tapo stambūs ūkininkai, kurių ainiai šiandien didžiūojasi savo gražiomis sodybomis, derlingais laukais ir geriausiu vynu, kurio jie pasigamina savo reikalams ir atklydusiam svečiui pavaišinti. Tai vienintelė pirmųjų imigrantų sukurta kolonija, kur lietuviškumo dvasia dar nėra išnykusi, kuomet visi kiti čia užgimusiųjų jau brazilais yra pavirte.¹⁶⁷

Tačiau viena prasme Brazilijos lietuvių pralenkė skaičiumi mažesnė Argentinos bendruomenė, kuri jau XX amžiaus pradžioje pajėgė sukurti Buenos Aires Diego draugiją, veikusią iki 1914 m., kai persivadino į Literatūros kuopą. 1909 m. Rosarijuje ir Kordoboje lietuviai taip pat pajėgė organizuotai veikti¹⁶⁸. Galima įtarti, kad toks organizuoto lietuvių gyvenimo pajėgumo skirtumas priklausė nuo miesto ir kaimo sąlygų. Arba nuo polinkių tų žmonių, kuriems likimas lėmė žemės ūkio darbus ar pramonės miestų sąlygas.

Tikrosios valstietiškos emigracijos pradžia atskleidžia milžinišką nedidelės tautos likimų įvairovę. Lietuvių pasaulio ribos išsiplėtė taip, kad retas kuris tuose egzotiškuose pasaulio pakraščiuose suvokdavo visumą. Lietuvių spauda laisvai rutuliojosi tik JAV: čia užteko ir išteklių, ir suinteresuotų skaitytojų. Šioje spaudoje pamažu klostėsi besikeičiantys diasporinės lietuvių tautos kontūrai. Ano meto šviesuomenė buvo labai susirūpinusi sunkiai suvokiamų procesų, permainingų ir naujų iššūkių sukeliomomis išdavamis. Lietuvių tirpimas savo žemėje, emigracijos mastai, pasiekę kone grupinės psichozės lygį, kėlė pagrįstą tautos išnykimo baimę. Kita vertus, visi suprato, kad kito kelio tada nebuvo, todėl daugiau svarstyta, kaip juo žingsniuoti su mažiausia žala žmogui ir giminei ir su didžiausia nauda iš bėdos savo tėvynei.

164. Valbasys, Linas. *Penkiasdešimt metų tropikuose*. Vilnius: Vaga, 1966, p. 161.

165. Ten pat, p. 168–167.

166. Michelsonas, Stasius. *Lietuvių išveivija Amerikoje*, p. 435.

167. Ten pat, p. 436.

168. Argentinos lietuviai, *Lietuvių enciklopedija*, t. 1, Bostonas, 1954, p. 256.

Dr. Aušra Kairaitytė:

„Tyrinėti žmogaus religingumą sudėtinga.“

Ar dažnai susimąstome, kaip kinta mūsų pasaulėžiūra, santykis su religija, ilgesniam laikui išvykus iš namų į svetimą šalį, patekus į kitą socialinę, kultūrinę aplinką? Apie tai buvo įdomu pasikalbėti su neseniai Lituanistikos tyrimo ir studijų centre kelias dienas viešėjusia Lietuvos istorijos instituto mokslininke stažuotoja **dr. Aušra Kairaityte**. Etnologė atlieka lietuvių šiuolaikinio religingumo tyrimą, lankydamosi LTSC mokslininkė rinko medžiagą savo stažuotės tyrimui. Dr. Kairaitytė siekia sužinoti, kaip ir kokie Švč. Mergelės Marijos bei krikščionių šventųjų įvaizdžiai atsiskleidžia žmogaus pasaulėžiūroje, kokius krikščionių šventuosius išskiria žmogus, kokia jų hierarchija, kaip jis suvokia jų atliekamas funkcijas, kaip vertinama Švč. Mergelė Marija, kokiomis intencijomis prašoma jos padėti. Taip pat siekiama išsiaiškinti, kokie krikščionių šventieji garbinami išėivijoje.

– Dirbate Lietuvos istorijos institute, etnologijos skyriuje. Kokie svarbiausi šiuo metu šios institucijos darbai ir uždaviniai? Kokia jūsų darbo sritis?

– Lietuvos istorijos institutas atlieka mokslinius tyrimus. Instituto misija – tirti lietuvių tautos, Lietuvos visuomenės, jos kultūros, ūkio, valstybingumo raidą, kaupti, sisteminti ir skleisti dokumentinį bei nematerialų istorinį paveldą; savo tyrimų rezultatais prisidėti prie pilietinės visuomenės kūrimo, visuomenės istorinės kultūros ir kritinio diskurso formavimo, kultūrinės tapatybės išsaugojimo, kartu su universitetais rengti istorijos ir etnologijos tyrimus, formuoti Lietuvos istorijos ir etnologijos mokslų strategiją, aktyviai dalyvauti kuriant žinių visuomenę, plėsti ryšius su tarptautine tyrimų erdve. Etnologijos skyriuje šiuo metu dėmesys skiriamas Lietuvos gyventojų tapatybės ir kultūros tyrimams, analizuojami miestiečių šeimos, bendradarbių, draugų bendrijų laisvalaikis, šventės, ritualai. Šiuo metu Lietuvos istorijos instituto Etnologijos skyriuje esu mokslininkė stažuotoja ir atlieku šiuolaikinio religingumo tyrimą, kurį finansavo Lietuvos mokslo taryba (angl. Research Council of Lithuania) pagal projektą „Podoktorantūros (post doc) stažuotėių įgyvendinimas Lietuvoje“.

– Papasakokite apie savo mokslinę veiklą.

– Mano mokslinė veikla susijusi su etnologijos bei folkloro tyrimais, šiuolaikinės ir tradicinės kultūros sąveikos analize. Domiuosi lietuvių etnine kultūra, liaudies kūryba ir ypač religingumu, religinėmis žmonių patirtimis. Doktoro disertacijoje analizavau Švč. Dievo Motinos ir krikščionių šventųjų paveiklus tradiciniame lietuvių folklore. Tyrinėčiau ir dažniau tautosakos tekstuose aptinkamus šventuosius, tokius kaip šv. Petras, šv. Jurgis, taip pat ir rečiau tautosakoje vaizduojamus šventuosius – šv. Antaną, šv. Izidorį, šv. Magdalena, šv. Steponą ir daugelį kitų. Tuo metu rūpėjo išsiaiškinti, kaip tradicinės lietuvių kultūros žmogus folkloro kūriniuose atspindėjo savo supratimą apie šventuosius. Reikėtų paminėti, kad tradicinė kultūra – tai iš kartos į kartą perduodamos senosios kultūros formos, prasmės, simboliai. Tad disertacijoje daugiausiai dirbau su tradicinei kultūrai priskiriamais kūriniiais, t. y. XIX a. pabai-

goje – XX a. pirmoje pusėje užrašytais lietuvių folkloro naratyvais, tačiau tradiciniam lietuvių folklorui priskiriamų kūrinių pasitaiko ir tarp vėliau užfiksuotų. Šiuo metu domiuosi krikščionių šventųjų personažų raiška šių dienų žmogaus pasaulėžiūroje. Mano podoktorantūrinės stažuotės tikslas – Dievo Motinos bei šventųjų išvaizdavimas, tačiau ne folkloro kūrinių kontekste, bet kaip jie atsiskleidžia tiesiogiai žmogaus pasaulėžiūroje.

– Jūsų apsilankymo JAV tikslas – surinkti medžiagą podoktorantūros stažuotei – kaip pavyko?

– Mokslinės išvykos į Lituanistikos tyrimo ir studijų Centrą metu siekiau susipažinti su lituanistikos fondais mano stažuotės tyrimų tematika, taip pat atliekamais liaudies religingumo bei pamaldumo tyrimais. Radau išties nemažai informacijos, saugomos centro bibliotekoje, archyvuose. Taip pat pavyko pabendrauti su lietuviiais, gyvenančiais užsienyje. Surinkta medžiaga papildys vykdomą liaudies religingumo tyrimą.

– Nemažai laiko praleidote Lituanistikos tyrimo ir studijų centre – ar pavyko rasti mūsų archyvuose tai, ko tikėjotės?

– Labai nustebino Centre saugomos medžiagos gausa. Supratau, kad čia galima praleisti labai daug laiko ir rasti vertingos informacijos, kuri padėtų atsakyti į istorikams, etnologams, literatūrologams ir kitų mokslo sričių atstovams rūpimus klausimus. Man buvo įdomu susipažinti su pokario metais lietuvių bendruomenės Amerikoje leistomis brošiūrėmis ir leidiniais, susijusiais su šventaisiais. Buvo įdomu pamatyti, kaip tam tikri šventieji pristatyti visuomenei bei analizuoti, kaip šie leidiniai galėjo paveikti žmonių religingumą, domėjaisi, ar tokio pobūdžio literatūra galėjo nulemti vieno ar kito šventojo populiarumą tam tikroje bendruomenėje.

– Jūsų atliekamos apklausos tikslas – sužinoti, kaip ir kokie Švč. Mergelės Marijos bei krikščionių šventųjų įvaizdžiai atsiskleidžia žmonių pasaulėžiūroje, kokius krikščionių šventuosius išskiria žmonės, kokia jų hierarchija, kaip žmonės suvokia jų atliekamas funkcijas, kaip vertinama Švč. Mergelės Marija, kokiomis intencijomis prašoma jos padėti. Tai gana plati tyrinėjimų sritis, kaip sekasi tokius duomenis surinkti, apibendrinti?

– Taip, tema labai plati ir gana su-

Aušra Kairaitytė.

Kristinos Lapienytės nuotr.

dėtinga. Šiandieninėje visuomenėje religingumas yra neretai aptinkamas ne kiek viešame, bet daugiau privačiame asmens gyvenime. Jis keičiasi: gali nykti arba priešingai – labai stiprėti įvairiose žmonių grupėse. Tad religingumas išlieka gana svarbia tyrimų sritimi, dėl šios priežasties liaudies religija ir pamaldumas sulaukia vis didesnio socialinių ir humanitarinių mokslų atstovų susidomėjimo tiek užsienio šalių, tiek Lietuvos mokslininkų tyrimuose. Vis dėlto tyrinėti žmogaus religingumą bei jo apraškas yra labai sudėtinga, nes reikia bendrauti su žmonėmis, klausinėti labai asmeniškų dalykų, susijusių su jų dvasinio pasaulio potyriais, išgyvenimais. Žmogui ne visada lengva atsiverti tyrėjui – svetimam žmogui, kuris domisi tokia tema. Kartais pasakyti žodžiu tai, ką patiria žmogus, būna pernelyg sudėtinga, tačiau interviu, anketa, stebėjimas yra geriausias būdas, leidžiantis suprasti asmens vidinius potyrius. Tačiau turiu pastebėti, kad žmonės yra geranoriški ir mielai dalinasi savo patirtimis. Tad interviu metu gauta informacija yra labai vertinga ir padeda mokslininkams atsakyti į jiems rūpimus klausimus.

– Kokias pirmas išvadas galite padaryti apie Amerikos lietuvių religingumą, jų santykį su šventaisiais?

– Rimtesnes išvadas padaryti dar sudėtinga, tačiau galima pastebėti kai kurias tendencijas. Kaip patys pateikėjai sako, religingumas bendruomenėje keičiasi, jis vienoks buvo pokario laikotarpiu, kitos – šiandien. Natūralu, kad keičiantis visuomenei, keičiasi ir žmonių įpročiai bei požiūriai, tačiau galima paminėti, kad vaikystės, jaunystės patirtys išlieka ilgam, pavyzdžiui, labai dažnai pastebiu, kad vaikystėje sapnuotas sapnas, kuriame pasirodo Marija ar šventieji, išlieka atmintyje labai ilgai ir iki paskutinių gyvenimo dienų kelia nuostabą, susižavėjimą. Vieni žmonės bando aiškintis, ką tokie sapnai reiškia, kiti tokiais sapnais pasidalina su kitais, treči nerūpi apie tai net prasitarti. Tuo tarpu, kalbant apie šventuosius, pastebėjau, kad čia sutikti žmonės dažniau paminėjo šv. Antaną. Pasakojo istorijas, kaip jis padeda susirasti pametus daiktus. Tai labai įdomu, nes Lietuvoje šv. Antanas taip pat populiarus, beje, jis populiarus ir kitose katalikiškose šalyse.

– Apklausoje nemažai vietos skiriama etnografiniam aspektui – bandysite šiuo kampu pažvelgti į lietuvių religingumą?

– Kaip jau minėjau, disertacijos metu analizavau tradicinei kultūrai priskiriamus folkloro kūrinius, kuriuose vaizduojama Marija, šventieji, tačiau podoktorantūrinės stažuotės metu taikau kitokią – etnologijos metodologiją, paremtą stebėjimo, interviu, anketavimo metodais. Etnografinis tyrimas leidžia geriau suvokti dabarties situaciją, interviu atskleidžia teiginių motyvą, kurios folkloro kūriniuose nėra taip dažnai išsakomos. Tokia etnografinio lauko tyrimo metodologija turėtų padėti atskleisti istorinę perspektyvą, religingumo kaitą, pasaulėžiūros skirtumus bendraujant su įvairaus amžiaus, lyties, skirtinguose etnografiniuose regionuose gyvenančiais asmenimis.

– Sakėte, kad kai kurie anketos klausimai netiko čia gyvenantiems lietuviams. Kodėl?

– Tai galima būtų paaiškinti skirtinga gyvenimo patirtimi, aplinka. Lietuvoje ir užsienyje gyvenantys lietuviai gyveno skirtingomis sąlygomis, juos supo skirtingi žmonės, kitokios kultūros. Tad natūralu, kad asmenys gyvenę Amerikoje turi kiek skirtingą supratimą ir ne visus klausimus, kuriuos pateikiu Lietuvoje gyvenantiems asmenims, galia taikyti čia gyvenantiems. Taip pat skiriasi ir atsakymai. Galėčiau pateikti tokį pavyzdį, į klausimą kuris šventasis rūpinasi gyvūnais, jų globa Amerikoje dauguma sakė, kad šv. Pranciškus, tuo tarpu Lietuvoje dauguma pateikėjų atsako, kad šv. Jurgis. Galbūt Lietuvoje labiau pastebimos tradicinės lietuvių kultūros apraiškos, dar prisimenami kai kurie papročiai, pavyzdžiui, Jurginių, tuo tarpu Amerikoje žinios apie šventuosius bei jų veiklą buvo perduotos lietuvių mokyklėse, tad galima manyti, kad katalikiškas auklėjimas galėjo paveikti žmogaus supratimą ar išvaizdavimą apie šventuosius.

– Kokius įspūdžius parsivežate iš Amerikos, kokius žmones čia sutikote?

– Amerika paliko labai gerus įspūdžius, visada smagu keliauti ir pamatyti kažką naujo, netikėto, neįprasto, stebėti, kaip gyvena žmonės, kokia jų buitis, kokios pokalbio temos vylauja jų kasdieniniame bendravime, koks jų laisvalaikis, kaip švenčiamos šeimos šventės ir pan. Tokiu būdu atsiskleidžia žmonių mentalitetas, pasaulėžiūra bei daugelis kitų dalykų. Viešint Amerikoje pasitaikė puiki proga dalyvauti Padėkos dienos šventėje, etnologui – tai puiki galimybė daugiau suprasti to krašto kultūrą. Labai gerą ir šiltą įspūdį paliko Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bendruomenės nariai. Ta proga labai noriu padėkoti parapijos klebonui Jauniui Kelpšai už šiltą priėmimą, kitiems parapijos nariams ir, be abejo, Lituanistikos tyrimo ir studijų centro darbuotojams, kurie, mano supratimu, atlieka be galo vertingą lietuvių kultūros išėivijoje išsaugojimo darbą.

– Ačiū už pokalbį, sėkmės tolimesniame moksliniame darbe.

Kalbėjosi Loreta Timukienė

DATOS ir SUKAKTYS

Sausio antra savaitė

Sausio 6 d.

– **Trys karaliai** – Viešpaties Apsireiškimas.

Marija Kazimiera Kaupaitė.

– 1880 m. Gudeliuose, Ramygalos vlsč., gimė **Marija Kazimiera Kaupaitė** – vienuolė, Šv. Kazimiero seserų kongregacijos įsteigėja ir generalinė vyresnioji, nuo 1986 m. Dievo tarnaitė. Brolio kun. Antano Kaupo kviečiama 1897 m. atvyko į Scrantoną, susipažino su nazaretiečių vienuolijos gyvenimu. 1902–1905 m. mokėsi Šv. Kryžiaus vienuolyne Ingenbohlyje (Šveicarija). 1905 m. Scrantone įstojo į Nekalčiausiosios Marijos Širdies seserų vienuolyną, 1907 m. – į Šv. Kazimiero seserų kongregaciją Mount Carmelyje. 1908 m. atidaryta pirmoji seserų kazimieriečių mokykla. 1911 m. M. Kaupaitė persikėlė į Čikagą, 1913 m. išrinkta kongregacijos generaline vyresniąja. 1920–1934 m. gyveno Pažaislyje, čia 1920 m. dar su keturiais seserimis įkūrė vienuolyną. Lietuvoje įsteigė pradinį ir aukštesniųjų mokyklų, ligoninių, bendradarbiavo laikraštyje „Šaltinis“ ir kitoje spaudoje. 2010 m. popiežius pripažino jos herojiškas dorybes. (Mirė Čikagoje 1940 m.).

– 1894 m. gimė **Ona Šimaitė** – Vilniaus universiteto bibliotekininkė, pasinaudojusi savo tarnyba gelbėjo žydus per Antrąjį pasaulinį karą (mirė 1970 m.).

Sausio 7 d.

– 1989 m. Vilniuje atkurta Ateitininkų federacija, kurios veikla buvo sustabdyta 1940 m. Kaune.

Sausio 8 d.

– 1875 m. gimė **Simonas Šultė** – kunigas, katalikų sociologas (mirė 1920 m.).

– 1902 m. gimė **Carl Rogers** – įtakingas Amerikos psichologas ir vienas iš humanistinės psichologijos įkūrėjų (1987 m.).

Algis Budrys.

Sausio 9 d.

– 1931 m. Karaliaučiuje gimė **Algis Budrys** – žymiausias lietuvių kilmės mokslin

nės fantastikos rašytojas. (Jis pasirašinėjo slapyvardžiais Frank Mason, John A. Sentry, Paul Janvier, William Scarff, Robert Marner, David C. Hodgkins, Ivan Janvier, Alger Rome). Jo tėvas 1923 m. buvo Klaipėdos karinio sukilimo vadas, Lietuvos generalinis konsulas Karaliaučiuje Jonas Budrys. 1936 m. tėvą išsiuntus diplomatiniam darbui į JAV, kartu su juo išvyko ir šeima. Baigė Miami, vėliau Kolumbijos un-tą New York. Nuo 1952 m. leidyklų „Gnome Press“ ir „Galaxy Science Fiction“ redaktorius ir vadybininkas. Nuo 1993 m. leido žurnalą „Tomorrow Magazine of Speculative Fiction“. Nuo 1950 m. John A. Sentry slapyvardžiu pradėjo skelbti noveles ir esė. Vėliau ėmėsi ir didesnės apimties fantastikos kūrinių. Jau antrasis romanas „Kas?“, pasirodęs 1958 m., pelnė rašytojui neregėtą pasisekimą. Šlovę rašytojui atnešė 1960 m. pasirodęs romanas „Šelmis Mėnulis“ („Rogue Moon“), laikomas mokslinės fantastikos klasika. Jo vardas įtrauktas į 25 žymiausių XX a. antros pusės rašytojų fantastų sąrašą, jo biografija ir kūrybos analizė pateikta Charles Platt knygoje „Kas rašo mokslinę fantastiką“ greta 30-ties geriausių fantastų. Jo kūriniai jau tapo pripažinta mokslinės fantastikos klasika. (Mirė Evanston, Illinois, 2008 m.).

– 1966 m. mirė **Vladas Jurgutis** – kunigas, ateitininkų pradininkas, ekonomikos mokslų daktaras, profesorius, Lietuvos banko organizatorius, neoficialiai laikomas lito „tėvu“ (gimė 1885 m.).

Aleksandra Kašubienė. Viešbutis

Sausio 10 d.

– 1923 m. gimė **Aleksandra Kašubienė** – skulptorė, keramikė.

Sausio 11 d.

– 1529 m. paskelbtas pirmasis Lietuvos įstatymų rinkinys – **Lietuvos Statutas**.

Sausio 12 d.

– 1547 m. Strikove, Radomo vaivadija, gimė **Motiejus Strykovskis** – istorikas, poetas. Studijavo Paduvos ir Bolonijos un-se. Nuo 1564 m. gyveno Lietuvoje. 1565–1573 m. tarnavo LDK kariuomenėje algininku, Vitebsko komendantu A. Guagninio vadovybėje, rinko ir tyrinėjo Lietuvos istorijos šaltinius. Grįžęs į Lietuvą, apsigyveno pas Slucko kunigaikštį Jurgį Olelkaitį ir toliau tyrinėjo Lietuvos istoriją. 1578 m. J. Olelkaičiui mirus, išvyko į Varnius. Tuo metu jį ėmė globoti Žemaičių vyskupas Merkelis Giedraitis. Vyskupas jam parūpino kanauninko ir Jurbarko klebono vietą, pavedė parašyti Lietuvos istoriją. 1575–1578 m. parašė eiliuotą kroniką „Apie šauniasios lietuvių, žemaičių ir rusų tautos pradžią“. Vėliau savo eiliuotąją kroniką perdirbo proza ir Karaliaučiuje 1582 m. išleido pirmą išspausdintą Lietuvos istoriją – „Lenkijos, Lietuvos, Žemaičių ir visos Rusijos kronika“. Gynė Lietuvos savarankiškumą, neigė lenkų teises į Podolę ir Voluinę. Labai aukštino Lietuvos valdovus, rėmė valstybės stiprinimo politiką. (Mirė Lietuvoje 1593 m.).

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

ADVOKATAI

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Apsilankykite
„DRAUGO“
internetinėje svetainėje
www.draugas.org

■ Moteris ieško vyresnių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis ir anglų kalba, geros rekomendacijos. **Tel. 773-329-9918**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Turi rekomendacijas ir praktikos. Gali pakeisti nuo penktadienio 2 val. p. p. iki sekmadienio vakaro. **Tel. 708-691-2948.**

■ Medikė ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Legalūs dokumentai, rekomendacijos. Siūlyti įvairius variantus. **Tel. 773-709-5990.**

■ Moteris ieško (perka) žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis, rekomendacijos, nevairuoja. **Tel. 773-797-8990.**

■ Reikalinga smuiko mokytoja.
Tel. 708-527-2144

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo, galimi pakeitimai. **Tel. 773-615-5235.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 773-707-7902.**

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo. Gali pakeisti savaitgaliais. **Tel. 708-691-6996**

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo su gyvenimu. Patirtis, rekomendacijos, vairuoja. **Tel. 773-449-0929.**

■ Moteris gali pastoviai pakeisti savaitgaliais arba dirbti 5 dienas su gyvenimu. **Tel. 773-344-1326.**

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo lietuvių ar rusų šeimose. Geros rekomendacijos. **Tel. 630-863-1168.**

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą **1-708-599-9680**

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA, LENKIJA

Asmeninių Siuntų tel.: **708-907-3000**

Siuntinių paėmimas iš namų: **630-774-2136**

SIUNTINIŲ PRIĖMIMO VIETOS

EXCEL INSURANCE 5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641 Tel: 773-777-4700
ATLANTIC EXPRESS CHICAGO 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-131-7919
LITHUANIA PLAZA 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-8866
KUNIGAİKŠČIŲ UŽEIGA 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
RŪTA 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60259 Tel: 630-964-7882
ALWAYS WITH FLOWERS 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
EURUS DELI 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-1290
BALALAIKA MUNDELEIN 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-556-6660
WONDERS OF NATURE 714 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-229-9450
BACK TO NATURE 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777
BOČIU MENĖ 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)

Centrinio ofiso adresas.:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Ruošia Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@hotmail.com

MŪSŲ STALUI

Džiovinti vaisiai – žiemos skanėstas

Tai, kad džiovinti vaisiai – vertingas maisto produktas, žinoma nuo seniausių laikų. Dabar, kai rūpinamasis mityba tapo tiesiog „geru tonu“, o mūsų potraukis pasilepinti „kuo nors skaniu“, deja, niekur nedingo, džiovinti vaisiai tampa geru sprendimu.

Saldu, bet ne cukrus

Prisipažinkime – kartais kyla nenumaldomas noras pasilepinti koku nors saldumynu. Dažnai tai baigiasi tortuku, pyragėliu ar dėžute šokoladinių saldainių. Daug geresnė išeitis – visada po ranka turėti džiovintų vaisių. Jie saldūs, tačiau saldumynams įprastą cukrų čia keičia ne tokie „blogiukai“ – fruktozė ir laktozė. Jos nedidina gliukozės kiekio organizme.

Džiovinti vaisiai – ne kas kita, kaip 80 proc. vandens netekę švieži vaisiai. Būtent dėl šios priežasties jie tokie kaloringi: 100 g yra net 275 kcal. Tai net 3–5 kartus daugiau nei šviežiuose vaisiuose. Be to, net 65 proc. džiovintų vaisių kalorijų sudaro lengvai pasisavinami angliavandeniai. Džiovintuose vaisiuose nėra dažiklių, stabilizatorių, nitritų ir kitos bjaurasties, be kurios jau beveik neišvaizduojame nė vieno produkto.

Žinoma, džiovinant vaisius neišvengiamai prarandama dalis vitaminų, tačiau daugelio vertingų mikroelementų – kalcio, geležies, magnio, natrio – bei ląstelių ir pektino kiekis lieka nepakitęs. Todėl džiovinti vaisiai – tikra naudingųjų medžiagų sandėlis. Štai 50 g džiovintų vyšnių gali suteikti mūsų organizmui reikalingą kobalto, vitamino B6 ir magnio paros normą, o keli džiovinti abrikosai – kalcio ir geležies. Jeigu per dieną suvalgytume po 5 džiovintas slyvas, figas, datules ar abrikosus, užmirštume žarnyno problemas, oda taptų skaistesnė, sustiprėtų plaukai ir nagai – visa tai dėl džiovintuose vaisiuose esančio nemažo kiekio kalcio.

Tačiau atmintkite, kad mūsų parduotuvėse esantys džiovinti ananasai, papajos, mangai ir kai kurie kiti vaisiai iš tiesų nėra tikrieji džiovinti vaisiai! Tai cukatos, kurias iš pradžių gerai pasaldina, o tik paskui sudžiovina.

Datulės – tikras energijos užtaisas

Datulės, kaip energijos šaltinis, lenkia visus kitus džiovintus vaisius. Jose yra beveik visų vitaminų. Labai daug jos sukaupia vitamino B6, gerinančio darbingumą ir stiprinančio dėmesio sutelkimą, jose taip pat aptikta medžiagų, savo struktūra panašių į aspiriną. Ne veltui senovės žyniai datules naudojo peršalimo gydymui ir gelbėdami nuo galvos skausmo. Medikai sako, kad datulės, savo sudėtyje turinčios daug magnio, gali padėti ir nuo labai rimtų ligų, pavyzdžiui, žarnyno vėžio. Datulių rekomenduojama valgyti sutrikus nervų sistemai, sergant širdies ir kraujagyslių bei kvėpavimo takų ligomis. Šie vaisiai tiesiog nepakeičiami fiziškai išsekusiam organizmui. Suvalgęs datulių žmogus jau po pusvalandžio pajunta grįžtant jėgas.

Kad datulės – vertingas maisto produktas, žmonės žinojo dar tais laikais, kai nebuvo mokslininkų, tyrinjančių maisto produktų sudedamąsias dalis. Štai kasdieniniame piramidžių statytojų valgiaraštyje būtinai būdavo alaus, česnakų ir saują datulių. Alus patenkindavo organizmo skysčių poreikį, česnakai nugalėdavo visas galimas infekcijas, o džiovinti datulių vaisiai suteikdavo energijos, reikalingos dirbant tokį sunkų ir alinantį fizinį darbą.

Datulės vartojamos džiovintos ir žalios, naudojamos kaip vienas iš sudedamųjų dalių ruošiant įvairiausių padažus bei prieskonius mėsos ir žuvies patiekalams. Rytuose be datulių neišvaizduojama kulinarijos pramonė ir vyndarystė. Arabų šalyse iki šių dienų datulės yra vienas iš pagrindinių maisto produktų. Su jomis ruošiami beveik 100 patiekalų. Afrikoje ir Artimuosiuose Rytuose iš datulių ir ruginių miltų kepama duona, o iš datulių sulčių gaminamas datulių medus.

Datulių medis, dar kitaip vadinamas **finikine palme**, yra palminių šeimos visžalis medis. Auga tropikuose ir subtropikuose, išauga iki 30 metrų aukščio. Vaisiuose yra: 70 proc. cukraus, 9 proc. baltymų, 2 proc. riebalų, vitaminų A, B ir E. Saldi datulių sula geriama šviežia, iš jos daromas vynas. Viršutiniai palmių pumpurai vartojami kaip daržovės, o jų lapai – pynimui. Iš lapkočių daromas pluoštas. Palmių mediena naudojama kurui, statyboms. Įvertinant palmių naudingumą žmonėms, jų plantacijų užveisiama vis daugiau.

Figos – mineralinių medžiagų „bombelės“

Figos dažnai vadinamos visų išsiblaškėlių pagalbininkėmis. Iš tiesų jos šalina nuovargį, didina darbingumą, suteikia energijos, gerina gebėjimą sutelkti dėmesį, kas itin svarbu žiemos išsekintam organizmui. Figos – tai mineralinių medžiagų „bombelės“, nes jose susikaupia net 1,160 mg kalio, 230 mg kalcio, nemažai mangano, fosforo, geležies ir įvairių fermentų.

Tai vieni iš seniausių pasaulyje kultūrinių augalų, kilę iš Azijos, kultūrinti Egipte. Apie tai byloja prieš 2500 metų egiptiečių meno meistrų nutapytas paveikslas, kuriame vaizduojami vergai, renkantys figas. Senovės Graikijoje figos buvo pasiturinčių žmonių kasdieninio maisto sudedamoji dalis.

Džiovintos figos gali pakeisti saldinius, šokoladą ar kitus saldumynus, jos kur kas naudingesnės už kitus saldžius vaisius, nes netukina. Iš džiovintų figų verdami kompotai, jų dedama į kepinus, uogienes. Be to, tai vieni iš seniausių žmonių naudojamų vaistinių augalų. Jomis gydomos šlapimtakų infekcijos, akmenligė, gerinama širdies raumens veikla, figos padeda sumažinti karščiavimą.

Figa arba figmedis – šilkmedinių šeimos subtropinis vaismedis. Savaimė auga Viduržemio jūros šalyse, Mažojoje Azijoje, Irane, Indijoje, Užkaukazėje, Vidurinėje Azijoje, Kryme. Figos kultivuojamos daugelyje šalių, ypač Turkijoje, Alžyre, JAV (Kalifornijoje), Gruzijoje, Armėnijoje, Dagestane. Figmedžiai išgyvena 100–200 metų, kasmet duoda 20–100 kg vaisių. Švieži vaisiai minkšti, ilgai neišsilaiko.

P. S. „Figos lapas“ – posakis, reiškiantis bandymą pridengti ką nors gėdinga, negarbinga. Jis atsirado iš Biblijos mito, pagal kurį nusidėję Adomas ir Ieva nuogybę prisidengę figos lapu.

Razinos – nervingiems žmonėms

Razinos – tai džiovintos vynuogės. Dar senovės gydytojai vertino razinas už tai, kad jos ne tik stiprina plaučius, širdį bei nervų sistemą, bet ir nuslopiną pyktį. Taigi razinos – nepamainomas nervingų žmonių valgis. Tai labai maistingas produktas. 100 g razinų energetinė vertė – 296–325 kcal. Jose daug

angliavandenių ir ląstelių, gausu kalio ir kitų vertingų medžiagų, įvairių vitaminų: A, E, B1, B2, PP, H, folio rūgšties ir kt. Mitybos specialistai razinas priskiria prie vieno iš sveikiausių maisto produktų. Tad džiovintos vynuogės tinka ir smaližiams, ir sveikuoliams.

Kulinarijoje razinos naudojamos labai įvairiai. Šviesių ir tamsių besėklių razinų dedama į įvairius kepinus – bandeles, keksus, pyragaičius. Šviesios, geltonosios, razinos su viena sėklyte naudojamos gaminant kompotus ir kitus gėrimus. Dažnai tokių razinų įberiama tam, kad gėrimui suteiktų malonų skonį ir aromata. Šių razinų dedama ir į įvairius mėsos patiekalus, plovą ir pan.

Stambios razinos su sėklytėmis taip pat naudojamos labai įvairiai.

Dažniausiai ruošiant tokias razinas sėklytės yra išimamos, o tada šios vynuogės tinka ir konditeriniams gaminiams, ir įvairiems gėrimams (girai, kompotui), ir šiaip pasmaguriant. Vienintelis šių razinų „trūkumas“ – sėklytės.

Parinkta iš įvairių šaltinių

PATARIMŲ MUGĖ

Žiemos sezono metu daugelį žmonių kamuoja kosuliai, bronchitas ir prasideda gripo epidemija. Peršalimo ligos pirmiausia puola žmones su nusilpusia imunine sistema. Štai keletas vaistų kosuliui ir peršalimui malšinti iš virtuvės:

✦ Jei peršalę sausai kosite rytais, prieš pusryčius suvalgykite šaukštelį sviesto.

✦ 2 šaukštus obuolių acto užpilkite puodeliu verdančio vandens ir sklindančiais garais pakvėpuokite 10 minučių. Taip gydykitės, kol nustosite kosėti.

✦ Stipriai kosėjant, užkimus patariama gerti juodųjų serbentų arba spanguolių sulčių su medumi.

✦ Stiprus kosulys sumažės, jei suvalgysite truputį maltų juodųjų pipirų su cukrumi.

✦ Jei sergate plaučių ligomis, vartokite džiovintų šermukšnio uogų antpilo arba sulčių. Gerkite po šaukštą kelis kartus per dieną. Šis vaistas padės ir sergantiems reumatu.

✦ Stiprų įsisenėjusį kosulį veiksmingai galima gydyti pienu ir datulėmis: 2–3 nuplautos datules užpilkite puodeliu pieno, pavirkite ant mažos ugnies, kol pienas paruduos. Taip paruošto pieno gerkite ir datulių valgykite 2–3 kartus per dieną. Taip gydančias nustosite kosėti po 7–10 dienų. Šie vaistai pasižymi įvairiomis gydomosiomis savybėmis, yra skanūs ir neturi šalutinio poveikio, todėl jais galima gydyti ne tik suaugusiuosius, bet ir kosinčius vaikus.

✦ Kosėjant vaikams, juodųjų ridikų sulčių sumaišykite su medumi ir duokite gerti po 2 šaukštus 3–4 kartus per dieną 15–20 min. prieš valgį.

✦ Sergantiems ar persirgusiems gripu bei peršalimo ligomis žmonėms išvalyti iš plaučių gleives ir kitus skysčius padės čiobrelių arbata: 1–2 šaukštelius čiobrelių žolės užpilkite puodeliu šalto vandens, užvirkite ir palikite nusistovėti, paskui nukoškite. Galite arbatą pasaldinti medumi. Gerkite kasdien po nedidelį puodelį 3 kartus per dieną. Čiobrelių arbata padeda atsikosėti, malšina uždegimą, slopina spazmus ir skausmą, išsiskiria antibakteriniu poveikiu.

SVEIKATA

Nauji metai – nauji įsipareigojimai

Kaip pagerinti sveikatą ateinančiais metais

Naujieji metai – gera proga pradėti keisti savo gyvenimą. Prsidėjus Naujiesiems – mes pradėdami galvoti, planuoti, ką turime nuveikti, kokius įsipareigojimus privalome priimti, siekiant pagerinti sveikatą, atrandant sveiką gyvenimo būdą. Kartais mūsų planai yra gana dideli, ir, pasirodo, kad sunku juos tampa įgyvendinti.

Pernai metais britų sociologai, prieš Naujuosius metus surengę apklausą, išsiaiškino, kad 15 milijonų Didžiosios Britanijos gyventojų planuoja nuo Naujų metų pradėti naują gyvenimą: tapti sveikesni, geresni, pradėti sportuoti, atsisakyti žalingų įpročių. Pakartotinė apklausa vasario mėnesį parodė, kad 8 milijonai žmonių nesugebėjo to įgyvendinti. Todėl patariama planuoti tai, ką bus įmanoma įvykdyti, kas nesukels didelių pasikeitimų jūsų gyvenime, bet ženkliai sustiprins jūsų sveikatą.

Šių metų įsipareigojimai:

◆ Pasitikėkite savimi. Būkite optimistais. Tai padės jums geriau įgyvendinti planus. Galite prisiminti praeitais metais įvykdytus pasiekimus ir sėkmingus pokyčius.

◆ Būkite realistais. Planuokite padaryti tai, kas įmanoma, pvz: jei mėgsitate rytais ilgiau pamiegoti, neplanuokite sportuoti ankstyvą rytą.

◆ Būkite konkretūs. Jei norite intensyviau sportuoti, o žinote, kad tai neįmanoma, planuokite bent po 30 min. kasdieninio pasivaikščiojimo. Prieš pradėdami naujus sportinius užsiėmimus pasitarkite su gydytoju.

◆ Siekite paramos. Rezultatai lengviau pasiekiami, kai jūs esate palaimoti bei padrašinami draugų, šeimos narių ar bendradarbių. Ypač gerai padeda pastoviai gaunamos žinutės, palaikantys bei padrašinantys laiška, pasidalijimas patirtimi ir aptarimas pasiektų rezultatų.

◆ Teisingai supraskite pokyčių stadijas. Studijos įrodė, kad asmenims, praeinantiesiems šias stadijas, numatyti planai yra sėkmingai įgyvendinami ir vėliau jie tampa įgūdžiais. Pirmiausiai jie neturi galvoti apie pokyčius, kuriuos planuoja įvykdyti. Po to pradėti galvoti, bet nieko nedaryti. Vėliau vyksta pasiruošimas, kai bandoma kažką naujo padaryti, bet tai daroma nereguliariai. Po to seka veiksmai, trunkantys mažiau nei šešis mėnesius, po kurių nauji pasiekimai yra tęsiami tiek, kol jie tampa įgūdžiais.

◆ Pastoviai siekite užsibrėžto tikslo. Jei nutarėte sulieknėti, nusistatykite dietą, kurios turite laikytis, planuokite aktyvaus sporto apimtį. Jei nutarėte mesti rūkyti, nutarkite, kiek cigarečių galite surūkyti per dieną, kol visai jų atsisakysite.

◆ Numatykite priemones, jei kartais pasiekę šio tikslą sustosite ir vėl grįšite į pirminį tašką. Patariama būti atkakliems, o sustojus vėl nedelsiant siekti užsibrėžto tikslo.

◆ Švęskite savo pasiekimus, nors ir nežymius. Atsiminkite, kad jūsų pastangos nenuėis veltui. Tai pagerins gyvenimo kokybę ir prailgins jūsų gyvenimą.

Pastaruoju metu vis didėja nutukusių žmonių skaičius. Nutukimas įtakoja įvairius susirgimus kaip diabetą, širdies kraujagyslių ligas, sąnarių pakenkimus. Jei jūs turite viršsvorį, vienas iš svarbiausių pasizadėjimų ateinančiais metais yra atsikratyti nereikalingų svarų. Tai įvykdyti padės:

◆ Pusryčiaukite. Tyrimai įrodė, kad asmenys, kurie nepusryčiauja, daugiau maisto suvalgo dienos pabaigoje tuo padidindami gaunamų kalorijų kiekį nakčiai ir taip pridėdami papildomų svarų. Pradėkite dieną sveikais pusryčiais, kaip nesmulkintų grūdų košės su šviežias vaisiais, neriebūs pieno produktai.

◆ Pasistenkite bent vieną kartą savaitėje pasisverti. Jei pastebite, kad svoris didėja – laikas sumažinti maisto porcijas, o taip pat pasistengti išgyti mažesnes lėkštes bei kitus indus. Juose mažesnė maisto porcija atrodys normali, jūs suvalgysite mažiau, bet jausitės pakankamai sotūs. Jei valgote restoranuose, pusę maisto porcijos išidėkite į krepšėlį išsinešimui. Maitinkitės taip, kol pasieksite norimą svorį.

◆ Rašykite maitinimosi dienoraštį. Įvertinę, kokį maistą, kokį jo kiekį ir kada jūs valgote, galite nustatyti gal valgote per daug kaloringų užkandžių, vietoje kurių gal vertėtų valgyti mažiau kaloringus vaisius ir daržoves. Atsiminkite, kad skiltelė obuolio yra sveikiau nei bulvių traškučiai. Priešpiečiams suvalgykite šviežių daržovių ir vaisių salotų, bet ne sumuštinis. Ypač naudinga valgyti vaisius ir daržoves, kuriuose gausu antioksidantų (medžiagų apsaugojančių ląsteles nuo laisvųjų radikalų poveikio). Tai mėlynės, vyšnios, braškės, špinatai, raudonieji pipirai. Taip pat patartina reguliuoti druskos kiekį, nes dauguma amerikiečių suvartoja 2 kartus daugiau druskos nei yra siūloma. Daugiausiai druskos yra perdirbtame maiste, todėl siūloma atidžiai perskaityti perkamo maisto sudėtį. Jei laikysitės šių patarimų, kad ir ne visų ir ne kasdien, bent kelis kartus per savaitę, jūs greitai pastebėsite, kaip sumažėja svoris, pradate jaustis žvaliesni ir sveikesni.

◆ Išjunkite televizorių. Sėdėdami prie televizoriaus jūs nesudeginatė kalorijų, o daugumai žmonių šis laikas tampa užkandžių laiku, ko pasekoje pridėdami papildomi svarai.

◆ Judėkite. Greitas vaikščiojimas, važinėjimas dviračiu puikiai degina kalorijas, ir tam nereikia nei sporto salių, nei finansinių išlaidų. Vykdami į darbą ar į parduotuves pasistatykite automobilį kiek tolėliau, kad galėtumėte truputį pasivaikščioti. Rytinės kavos pertraukos metu patariama vaikščioti laiptais aukštyn ir žemyn, vaikščioti pastato viduje ar gatvėje. Jei yra galimybė – rinkitės laiptus, o ne liftą.

◆ Nepamirškite dažniau šypsotis, pabendraukite su draugais ir artimaisiais. Tyrimai įrodė, kad žmonės, turintys stiprius bendravimo ryšius, patiria mažiau streso, turi daugiau sveikų įgūdžių, yra geresnės sveikatos, ilgiau gyvena. Būkite laimingi ir sveiki. Prasmingų, darbingų, sveikų metų!

Pagal žurnalą „Life Times“ parengė **Ona Radzevičienė**

Mylima žmona, motina ir močiutė („Muti“)

A † A BIRUTĖ MARIJA ZAREMBAITĖ BRIEDIENĖ

Mirė Čikagoje, 2014 m. sausio 7 d., praėjus tik dviems mėnesiams po brangaus vyro Juozo mirties.

Gimė 1915 m. liepos 30 d. Lietuvoje, Kruonio m., Trakų apskrityje,

63 metus gyveno Čikagoje.

Giliausiame liūdesyje liko: sūnus Mindaugas Balčiauskas su žmona Ramute; dukra Auksė Kane; dukra Birutė su vyru John Martino; dukra Rima su vyru dr. Linu Sidriu; 16 anūkų ir 10 proanūkių. Taip pat liūdi sesutė Aldona Buivydienė bei kiti gimines.

Atsisveikinimas su a.a. Birute vyks šeštadienį, sausio 11 d. nuo 9 val. r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke. Šv. Mišios už velionę bus aukojamos 9:45 val. r.

Po šv. Mišių a.a. Birutė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti atsisveikinime ir laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

A † A GEDIMINAS W. RAJECKAS

Mirė 2013 m. gruodžio 1 d., sulaukęs garbaus 88 metų amžiaus, savo gyvenvietėje Paragon Village, Mount Olive Township, New Jersey valstijoje, kur jis gyveno nuo 2004 metų.

Gimė 1925 m. vasario 6 d. Lietuvoje, Panevėžyje, Juozapo ir Veronikos (Janušonytės) Rajeckų šeimoje.

Karo metais pasitraukęs iš Lietuvos, su broliu Faustu, Gediminas atvyko į Ameriką, kur jis sutiko savo būsimą žmoną Reginą Vencaitę Rajeckas. Gediminas gyveno Maspeth Queens, NY beveik 40 metų ir dirbo Queens, NY švietimo tarybos mechanikos inžinieriumi iki pat išėjimo į pensiją 1983 metais.

Gediminas buvo ištikimas Amerikos Lietuvių Bendruomenės narys, daugybę metų išdainavo vyrų chore, Booklyne, NY ir Transfiguration bažnyčios Queens, NY, chore ir palaikė šiltą ryšį su giminėmis Lietuvoje. Gediminas pasižymėjo geru humoro jausmu, mėgo groti akordeonu, užsiėmė braižyba. Jis taip pat garbingai tarnavo JAV armijoje Korėjos konflikto metu. Gediminas pergyveno savo velionę žmoną Reginą ir savo velionį brolių Faustą bei paliko liūdinčius savo du sūnus Andrių su žmona Lynn Rajeckas ir Paulių Rajeckas su žmona Julianne Dow; taip pat anūkus Stephen ir Gina; pusseserę Akvilę Janušonytę Stanukvienę su dukromis Lina ir Nida bei gimines Lietuvoje.

Gediminas bus palaidotas 2014 m. pavasarį Charles kapinėse, Amityville, Long Island, NY. Tikslī data bus numatyta vėliau.

Nuliūdę artimieji

A † A Fil. DANGUOLĖ VARIAKOJYTĖ, PhD

Geriausioji dažnai dalyvavo su visais akademikais. Užuojauta visiems artimiesiems.

Fil. Dalia ir Kęstutis Ječius

Algirdas Suvaizdis, gyvenantis **Berwyn, IL**, suprasdamas nelengvą „Draugo“ finansinę padėtį, leidybos išlaidoms sumažinti paaukojo 100 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame už dosnią paramą.

Vytautas A. Mažeika, gyvenantis **Colbert, GA**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu paaukojo 50 dol. Labai Jums ačiū už paramą.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Pranešame, kad sausio 6 d. dėl didelių šalčių nedirbus „Draugo“ redakcijai, šiandieną jus pasiekia dviguba – antradienio-ketvirtadienio – „Draugo“ laida. Kitas numeris – šeštadienį, sausio 11 d.**

■ **A. a. Birutė Marija Zarembaitė Briedienė mirė Čikagoje sausio 7 d. Atsisveikinimas vyks šeštadienį, sausio 11 d. nuo 9 val. r. Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčioje Marquette Parke. Šv. Mišios – 9:45 val. r. A.a. Birutė bus palaidota Šv. Kazimiero kapinėse.**

■ **Šį sekmadienį, sausio 12 d., Šv. Antano bažnyčioje Cicero šv. Mišias atnašaus kun. Antanas Gražulis. Po šv. Mišių kavi-**

nėje Sigita Balzekienė kalbės apie pokario pabaltiečių pabėgėlių gyvenimą Vokietijoje. Visi kviečiami.

■ **Vasario 13 d., ketvirtadienį, 11 val. ryto, JAV LB atstovai kartu su Cicero miesto savivaldybe, Cicero miesto centre Vasario 16-osios proga iškels Lietuvos tautinę vėliavą. Visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.**

■ **JAV Lietuvių Bendruomenės Cicero apylinkė minės Lietuvos valstybės atkūrimo dieną – Vasario 16-ąją. Šventė prasidės 9 val. ryto šv. Mišiomis Šv. Antano bažnyčioje, po jų – minėjimas parapijos kavinėje. Visi laukiami.**

Sausio 6 d. Clevelando miesto rotušėje surengtos trečiai kadencijai perrinkto miesto mero Frank Jackson (v.) inauguracijos iškilms. Jose dalyvavo LR garbės generalinė konsulė Ingrida Bublienė ir jos vyras Romualdas. Dan Hanson nuotr.

Susitikimas su Kauno Arkivyskupijos Augziliaru Vyskupu Kęstučiu Kėvalu Niujorko Apreiškimo Parapijoje!

Sausio 19 d, 10 v.r.: Jo Ekselencija vyskupas Kęstutis Kėvalas celebruos šv. Mišias. Kviečiame visus ateiti į Apreiškimo bažnyčią ir drauge pasimelsti, kad Dievas laimingų lietuvišką jaunimą ir visą mūsų bendruomenę.

Po šv. Mišių bus vaisės ir susitikimas su vyskupu Kėvalu Apreiškimo parapijos salėje.

Bažnyčios adresas: 259 North 5-th Street, Brooklyn, NY 11211

(kampus tarp Metropolitan Ave ir Havemeyer Str), prie "L" ir "G" traukinių Lorimer Street bei Metropolitan Ave. metro stoties.

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nuošiimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

**PRENUMERUOKIME
IR SKAITYKIME
„DRAUGĄ“!**
773-585-9500
www.draugas.org

**THE LAW
OFFICE OF
ANDRIUS
SPOKAS**

Traffic & CDL Violations / DUI
Criminal Defense / Record Expungements
Auto Accidents / Personal Injury
Real Estate / Civil Disputes
Kalbame lietuviškai • Priimame kreditines korteles
9 East Irving Park Rd. Roselle, IL 60172
Tel.: (630) 635-2385 www.spokaslaw.com

LIETUVIŠKA OPERA „HAVE A GOOD DAY!“ NEW YORKE

Sausio 16 d., ketvirtadienį, Lietuvos Respublikos generalinis konsulas New Yorke kviečia kartu klausytis lietuviškos operos „Have a Good Day!“. Pasirodymas bus kasmetinio New Yorke operos ir muzikinio teatro festivalio „Prototype“ sudėtinė dalis.

„Have a Good Day!“ skirta dešimčiai dainuojančių kasininkų, prekybos centro garsams ir fortepionui. Nuolat girdimas prekių skanerio pypsėjimas lydi kiekvienos pardavėjos dainą – operoje suteikiama galimybė išgirsti paprastai nebylių kasininkų istorijas. Tariami robotai, kas dieną pirkėjams linkintys „Have a Good Day!“ ir dėkojantys už įsigytą bandelę ar sviestą, netikėtai prabyla žmogaus balsu. Kasininkų dainos – autentiškos istorijos, fragmentiškos jų biografijos ne tik dėlioja į Lietuvos aktualijų mozaiką, bet ir kalba apie universalius, bendražmogiškus dalykus. Į neišvengiamo vartojimo problemą operoje žvelgiama ironiškai ir poetiškai – be patoso, didaktikos ar socialinio rėksmingumo.

2013 m. Tarptautinis teatro institutas (ITI) operą „Have a Good Day!“ atrinko į konkurso „Music Theatre NOW“ finalą Švedijoje, kur spektaklis buvo įvertintas Globe Teana-Theatre Observation prizų. Po pasirodymo New Yorke opera bus atliekama Šanchajaus šiuolaikinio teatro festivalyje ACT. Muziką operai sukūrė Lina Lapelytė, libretą parašė Vaiva Granytė, režisierė – Rugilė Barzdžiukonytė.

Pradžia – 8:30 val. v. Po to – bendravimas su atlikėjais prie taurės vyno. Renginys vyks „**Here**“, 145 6th Avenue, New York, NY. Įėjimas iš Dominick St. Bilietus galite įsigyti čia: <https://web.ovationtix.com/trs/pr/928178> Daugiau apie renginį: <http://www.prototypefestival.org/show/have-a-good-day/>

Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo bažnyčioje Brighton Parke (2745 W. 44th St., Chicago, IL) šį sekmadienį, sausio 12 d., 10 val. r. šv. Mišiose švęsime Kristaus Krikšto šventę ir prisiminsime tuos 14 narsuolių, kurie 1991 m. sausio 13 d. gindami Lietuvos laisvę žuvo po sovietų tankais. Eucharistijos šventimą atnašaus kleb. Jaunius Kelpšas. Iškilmsė dalyvaus šauliai, parapijos choras, vadovaudamas Algimanto Barniško, lektorių ir kantorių grupė, vadovaujama Joanos Drutytės ir Amerikos lietuvių Romos katalikų moterų sąjungos 20-ta kuopa. Po šv. Mišių parapijos salėje vyks programėlė ir pietūs, kuriuos ruošia JAV LB Brighton Parko valdyba. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

Algimanto Barniško archyvo nuotr.

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:
administracija@draugas.org ir gauti „log in“ bei slaptažodį.
Skaitykite „Draugą“ greičiau!

